

**Systemizace a komparace profesní obrany
a sebeobraný**
Systemization and comparison of professional defense
and self defense

David Osina

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **David Osina**
Osobní číslo: **A14047**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Systemizace a komparace profesní obrany a sebeobran**
Téma anglicky: **The Systemisation and Comparison of Professional Defense and Self-defense**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s rozdíly v pojetí profesní obrana a sebeobrana.
2. Charakterizujte profesní obranu a sebeobranu z hlediska právního, společenského a technického pojetí.
3. Specifikujte hlavní rozdíly v používaných postupech a technice v rámci profesní obrany a sebeobran.
4. Analyzujte uvedené rozdíly mezi profesní obranou a sebeobranou z hlediska cílů, komunikace, společenské korektnosti.
5. Na základě výsledků analýzy systemizujte techniku profesní obrany a sebeobran, včetně používaných postupů.
6. Zpracujte a zdůvodněte podstatné rozdíly mezi technikou a postupy v rámci profesní obrany a sebeobran.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. GRADEN, John. The truth about the martial arts business. 1st ed. Palm Harbor, FL: Seconds Out, 2006. ISBN 19-328-3501-6.
2. KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 338 s. ISBN 978-807-3573-096.
3. MALÁNÍK, Zdeněk. Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. Zlín: VeRBUm, 2011, 247 - 259. ISBN 978-80-87500-05-7.
4. MALÁNÍK, Zdeněk. Výcvik profesní obrany a obranná střelba. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management V.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBUm, 2015, 192 - 203. ISBN 978-80-87500-67-5.
5. PÖHM, Matthias. Umění slovní sebeobraný: nejlepší techniky všech dob. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4795-8.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

3. února 2017

Termín odevzdání bakalářské práce:

29. května 2017

Ve Zlíně dne 3. února 2017

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce je věnována systemizaci a komparaci profesní obrany a sebeobrany. Čtenáři v ní budou obeznámeni s hlavními rozdíly právního, společenského a technického charakteru. Všechny odlišnosti budou vhodně analyzovány a technika včetně postupů bude systemizována. Vše slouží jako učební materiál, specifikující profesní obranu a sebeobranu za využití metody komparace.

Klíčová slova: Sebeobrana, profesní obrana, systemizace, komparace

ABSTRACT

This bachelor thesis is devoted to the systemization and comparison of professional defense and self-defense. Readers will be familiar with the main differences of legal, social and technical nature. All differences will be appropriately analyzed and the technique, including procedures, will be systematized. All of that serves as a teaching material that specifies professional defense and self-defense using methodological comparisons.

Keywords: Self defense, professional defense, systemization, comparison

Poděkování, motto

V první řadě bych rád poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce, panu inženýru Zdeňku Maláníkovi, za podnětné připomínky, návrhy, konzultace, poskytnuté studijní materiály a celkový profesionální přístup k tvorbě mé bakalářské práce.

Dále bych také rád poděkoval Davidu Holubovi a Lukáši Bortelovi, za poskytnutí interview, jejich podnětných návrhů a zkušeností z praxe.

Další poděkování patří Davidu Juříkovi, který se podílel jako figurant při tvorbě fotodokumentace k ukázkám sebeobranných technik a technik využívaných při profesní obraně.

V neposlední řadě chci poděkovat všem členům státních i soukromých bezpečnostních složek, kteří mi poskytli názory a informace podnětné k sepsání této práce.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROSTŘEDÍ PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	12
1.1 SPECIFIKACE ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	12
1.1.1 Bojové umění	12
1.1.2 Bojový sport.....	13
1.1.3 Bojový systém.....	14
1.1.4 Obrana	14
1.1.5 Ochrana	14
1.1.6 Viktimizace, viktimmnost.....	15
1.1.7 Agrese	15
1.2 PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ.....	15
1.2.1 Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základní práv a svobod.....	15
1.2.2 §14 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku – Svépomoc	16
1.2.3 §28 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku – Krajní nouze.....	16
1.2.4 §29 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku – Nutná obrana.....	17
1.2.4.1 Rozdíl mezi krajní nouzí a nutnou obranou.....	18
1.2.5 §150 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku - Neposkytnutí pomoci.....	18
1.2.6 §76 zákona č. 141/1961 Sb. Trestního řádu – Zadržení osoby podezřelé	19
2 SEBEOBRANA	21
2.1 HISTORIE SEBEOBRANY	21
2.2 MODERNÍ SEBEOBRANA	22
2.2.1 Příklady reálných situací v neprospěch obránce	23
2.2.2 Faktory ovlivňující sebeobraně situace	24
2.2.2.1 Osoba útočníka	25
2.2.2.2 Aktuální čas	25
2.2.2.3 Vedení boje	25
2.2.2.4 Zbraně	26
2.2.2.5 Světelné a klimatické podmínky.....	26
2.2.2.6 Divácká kulisa.....	26
2.2.2.7 Oděv a obuv	26
2.2.2.8 Zážitky, představy, city.....	26
2.2.3 Primární cíle vhodné pro vedení sebeobraných technik	27
3 PROFESNÍ OBRANA	30
3.1 OBRANA STÁTU	30
3.1.1 Policie České republiky.....	31
3.1.2 Armáda České republiky.....	31
3.1.3 Bezpečnostní Informační Služba.....	32
3.1.4 Obecní policie	32
3.2 KOMERČNÍ OBRANA	33
3.2.1 Hlídací služby.....	35
3.2.2 Detektivní služby	35
3.2.3 Technické služby.....	35

PRAKTICKÁ ČÁST	37
4 ANALÝZA VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ.....	38
4.1 DOTAZNÍK.....	38
4.1.1 Charakteristika respondenta.....	40
4.1.1.1 Otázka č. 1: Věková kategorie.....	40
4.1.1.2 Otázka č. 2: Pohlaví respondentů	42
4.1.1.3 Otázka č. 3: Dosažené vzdělání	43
4.1.2 Otázky zaměřeny na profesní obranu a sebeobranu.....	45
4.1.2.1 Otázky č. 4: Zkušenosti s profesní obranou či sebeobranou.....	45
4.1.2.2 Otázka č. 5: Rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou.....	46
4.1.2.3 Otázka č. 6: Množství literatury k profesní obraně a sebeobraně.....	48
4.1.2.4 Otázka č. 7: Význam komparace profesní obrany a sebeobrany.....	49
4.2 INTERVIEW	51
4.2.1 Interview 1: Profesní obrana ve státním sektoru.....	51
4.2.1.1 Interview 1: Charakteristika respondenta	51
4.2.1.2 Interview 1: Vztah respondenta k profesní obraně a sebeobraně	53
4.2.1.3 Interview 1: Vztah k bakalářské práci	54
4.2.2 Interview 2: Profesní obrana v soukromém sektoru	55
4.2.2.1 Interview 2: Charakteristika respondenta	56
4.2.2.2 Interview 2: Vztah respondenta k profesní obraně a sebeobraně	57
4.2.2.3 Interview 2: Vztah k bakalářské práci	58
5 SYSTEMIZACE A KOMPARACE PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	60
5.1 KOMPARACE PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY Z HLEDISKA CÍLŮ.....	60
5.2 KOMPARACE PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY Z HLEDISKA SPOLEČENSKÉ KOREKTNOSTI.....	61
5.3 KOMPARACE POSTUPŮ V PROFESNÍ OBRANĚ A SEBEOBRANĚ	62
5.3.1 Prevence	62
5.3.2 Eliminace útoku	63
5.3.3 Řešení po-obranných situací	63
5.4 KOMPARACE OBRANNÝCH TECHNIK PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	64
5.4.1 Techniky typické pro sebeobranu	65
5.4.1.1 Obranný postoj.....	65
5.4.1.2 Odstrčení útočníka	66
5.4.1.3 Údery	66
5.4.1.4 Kopy.....	68
5.4.1.5 Kryty	68
5.4.2 Techniky typické pro profesní obranu	70
5.4.2.1 Páky	70
5.4.2.2 Transportní techniky	71
5.4.2.3 Svedení pachatele na zem.....	72
5.4.2.4 Zadržení	74
ZÁVĚR	77
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	78
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	80
SEZNAM OBRÁZKŮ	81
SEZNAM TABULEK.....	83

ÚVOD

Ochrana života, zdraví a majetku odjakživa patří mezi zájmy, které si člověk chce a vždy bude chránit. To je spojeno se vznikem spousty pojmů, jež se ochranou těchto zájmů zabývají. Modernizací a celkovým pokrokem dnešní doby vznikají stále nové a nové pojmy, pojmenování a různé jiné názvy pro tyto druhy ochrany, v nichž se i znalý člověk může snadno ztratit, neboť se vzájemně prolínají, berou si z každého druhu něco a podobně. Tímto se dostáváme k zřejmě nejdůležitějším druhům ochrany zájmů a to je sebeobrana a profesní obrana. Většina lidí si tyto rozdíly uvědomuje, nicméně přesně je všechny vyjmenovat a specifikovat může být problematické.

Toto téma k bakalářské práci jsem si vybral, neboť jsem studentem vysokoškolského oboru Bezpečnostní systémy, technologie a management a mám k němu celkově blízký vztah. Dalším důvodem je nedostatečné podvědomí lidí o této problematice vyplývající z nedostatečné tuzemské literatury, což je kupříkladu u pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti žalostné.

Cílem mé práce je tedy shromáždit veškeré poznatky o těchto dvou pojmech, přehlednou formou znázornit jejich odlišnosti a vhodným způsobem je zařadit do již funkčního systému pojmů. Tímto může má bakalářská práce sloužit jako učební materiál pro lidi zajímající se o tuto tematiku a obohatit je o nové cenné poznatky, jichž mohou využít v následné praxi.

V první části mé bakalářské práce chci čtenáře uvést do okolí problematiky, v němž se odehrává. Budou zde vysvětleny pojmy, se kterými se hojně setkáváme jak v otázkách sebeobrany, tak profesní obrany. Dalším bodem bude právní prostředí, neboť je to opět stěžejní věc pro oba pojmy a považuji za nezbytné jej pro čtenáře stručnou formou objasnit. Po této úvodní první kapitole by tedy již měl být čtenář připraven na následující obsah práce.

V druhé kapitole se zaměříme čistě na sebeobranu a vše co o ní můžeme z naší nedostatečné, nebo zahraniční literatury zjistit. Zde se lehce zaměříme na historii sebeobrany a poté bude více rozvedena moderní obrana.

Třetí kapitola bude zaměřena naopak na profesní obranu. Opět se zde zaměříme na základní charakteristiky a principy této formy obrany. Kapitola pak bude rozdělena na státní a profesní sektor, což poslouží k získání lepšího přehledu o profesní obraně celkově.

Čtvrtá kapitola se již bude věnovat mé praktické tvorbě, ve které se budu zabývat analýzou veřejného mínění na téma profesní obrany a sebeobrany. Výchozím bodem pro tuto kapitolu bude především předem zpracovaný dotazník a interview uvedené též v této kapitole.

Závěrečná pátá kapitola se už konkrétně bude zabývat komparací a systemizací profesní obrany a sebeobrany. Na téma bude nahlíženo z hlediska cílů, společenské korektnosti, postupů a techniky. Většina obsahu bude přehlednou formou zpracována pomocí obrázkové fotodokumentace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROSTŘEDÍ PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY

Faktem je, že pojmy jako jsou profesní obrana a sebeobrana nemají konkrétní zařazení, specifikaci a jiné přesnější vyhranění. Příčinou však není nedostatečné podvědomí těch, jež se těmito pojmy zaobírají a předávají je širší veřejnosti. Příčinou je, že pojmy jsou tak obsáhlé a sofistikované, že v jejich výkladech se může leckdo mýlit a lišit se od výkladů ostatních. Takto vzniklá spousta literatury ohledně profesní obrany a sebeobrany může být pro laiky zabývajícími se touto problematikou matoucí a nejasnou. Vše tak přispívá k šíření všeobecných mýtů především v oblasti sebeobrany, které pak v praxi mohou zapříčinit negativní dopad na samotnou obranu.

Cílem této kapitoly je uvést základní pojmy, jež zahrnuje jak sebeobrana, tak profesní obrana a specifikovat právní prostředí, o něž se obě obrany opírají. Jedná se o úvodní kapitolu, která bude sloužit ke snazší orientaci v textu použitém v následujících kapitolách a uvědomění si důležitých právních faktorů ovlivňující profesní obranu i sebeobranu.

1.1 Specifikace základních pojmů

Jak již bylo nastíněno v úvodu, moderní společnost na nás ze všech stran neustále chrlí nové a nové názvy. To vede k dezinterpretacím některých pojmů, jež pro nás jednoho dne mohou být klíčové a vzniku následných nepříjemností. Problémové jsou kupříkladu pojmy bojové umění, bojový sport a bojový systém. Člověk v tomto odvětví neznalý na první pohled nepozná rozdíl a hrozí tak, že bude trénovat něco, co se odvíjí od jeho původních záměrů.

Proto tato kapitola slouží k objasnění základních pojmů, se kterými se můžeme v teorii i praxi fyzické obrany setkat. Sebeobraně a profesní obraně jsou dále věnovány samostatné kapitoly, proto zde nejsou uvedeny.

1.1.1 Bojové umění

Je specifické především svou hlubokou tradicí sahající do minulosti až klidně několik set let. Zpravidla bývá založen jedním zakladatelem na základě hluboké filozofie vyplývající z náboženských či duchovních vlivů. Jeho cílem je nejen fyzický rozvoj osobnosti, ale také psychický a duchovní. Z tohoto důvodu příprava trvá velmi dlouho a většinou se s cvičícím táhne celý život. Je tedy vhodný pro všechny věkové kategorie. Do bojového umění zařazujeme například Kung Fu, Wing Tsun, Kendo a jiné. Pro účely sebeobrany a profesní obrany je bojové umění z časového hlediska neefektivní. [1]

Obr. 1: Bojové umění Kung Fu [2]

1.1.2 Bojový sport

Jak již z názvu vyplývá, jedná se o kompetitivní sféru boje. To znamená, že má přesně stanovená pravidla a tudíž i omezení. Důraz je především kladen na fyzickou připravenost, takže psychická i taktická složka boje je značně opomíjena. Využívá se menší škály techniky převzaté a modernizované, pro větší efektivitu při zápasení, z bojových umění. Mezi bojové sporty patří například box, šerm, judo, sportovní formy Karate a mnoho dalších. V profesní obraně a sebeobraně je využití bojových sportů pouze částečné, neboť techniky jsou stále omezeny pouze na kompetitivní sféru. [1]

Obr. 2: Bojový sport box [3]

1.1.3 Bojový systém

Jeho cílem je zvládnutí malého spektra obranných technik s nejvyšší účinností v co nejkratším čase. Oproti bojovému umění a sportu je tedy bojový systém zaměřen především na obranu a to jak po stránce fyzické, tak po stránce komunikace a taktiky. Je založen na vědeckých poznatcích, oklešťujících techniku na ty nejpodstatnější, nejvyužitelnější a nejúčinnější prvky včetně obranných postupů a zbraní. Do bojových systémů můžeme zařadit například Systemu, Kvav Magu, Musado a podobně. Z hlediska profesní obrany a sebeobranu je bojový systém nejvyužitelnější, neboť obsahuje většinu z toho co je potřeba a výcvik probíhá v relativně krátkém časovém úseku. [1]

Obr. 3: Bojový systém [4]

1.1.4 Obrana

Jedná se o aktivní vystupování, jehož cílem je eliminace útoku na zájem chráněný zákonem (život, zdraví, majetek apod.). Je realizována prostřednictvím preventivních opatření (výběr oblečení, denní doby, místa pobytu atp.), fyzickou obranou či zadržením útočnicka. [1]

1.1.5 Ochrana

Je naopak pasivní obrana proti útoku na zájem chráněný zákonem. Jedná se o preventivní opatření, technické a ochranné prostředky, mechanického (mříže, ploty apod.), elektronického (kamery, detektory pohybu apod.) charakteru, včetně těch k osobní ochraně (přilby, vesty rukavice aj.). [1]

1.1.6 Viktimizace, viktimmnost

Jsou to pojmy zahrnuté v relativně nové vědní disciplíně zvané viktimologie, které se zabývá naukou o obětech. Viktimizace je pak zkoumaný proces, při němž se potenciální oběť stává obětí skutečnou a viktimmnost je souhrn předpokladů, aby se z potenciální oběti stala oběť skutečná. [5]

1.1.7 Agrese

Agrese je jednou z přirozených vlastností člověka, zahrnující širokou škálu rozmanitých jevů, jako je například agresivní myšlení, komunikování a také konání. Lze ji definovat jako činnost nebo její úmyslné odmítnutí směřující k poškození nebo snížení určité hodnoty. [5]

V této kapitole byly obsaženy dle mého názoru nejdůležitější pojmy, se kterými se v praxi i teorii setkáváme. Uvedl jsem je z důvodu jejich ujasnění, neboť mylný výklad těchto pojmů by pak mohl vést k dezinterpretacím následujícího obsahu a následnému vzniku nejasností promítajících se do praxe.

1.2 Právní prostředí

Znalost právního prostředí je nezbytnou součástí především profesní obrany, ale také sebeobran. Právě toto prostředí nám definuje, jakým způsobem a v jakém rozsahu je své zájmy možné bránit. Neznalostí těchto práv se pak mezi lidmi šíří nesprávné mýty o obraně typu „Obrana začíná první ránou útočníka“, „Obrana musí být vždy méně účinnější, než útok“, „Dělám-li bojový sport, jsem u soudu v pozici obránce znevýhodněn“ atp.. Přitom již ústavní zákon České republiky ve svých prvotních ustanoveních říká, že jsou zaručeny základní lidská práva a svobody a tudíž i oprávnění je chránit. Jakým způsobem již definují jednotlivé zákony jako zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, zákon č. 41/1961 Sb. trestní řád, občanský zákoník č. 89/2012 Sb. a další. Cílem této kapitoly je objasnit základy, o něž se většina obran opírá (výjimkou je profesní obrana státních složek) a vyvrátit tak vzniklé mýty ohledně obrany. [6],[7]

1.2.1 Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základní práv a svobod

Listinu základních práv a svobod (dále jen LZPS) zde uvádím z toho důvodu, abych demonstroval, že je skutečně obrana našich zájmů zákonem zaručena. Již prvotní články LZPS nám

říkají, že každý bez rozdílu má státem zaručená stejná práva a povinnosti. Dále jsou již konkrétně vyjmenovávány práva a povinnosti, která nám stát garantuje a svým způsobem i chrání. Jako příklad uvedu čl. 7 odst. 1, který garantuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. Jako druhý a zároveň poslední uvádím čl. 11 odst. 1, který se týká majetku a jeho ochrany. [7],[8]

1.2.2 §14 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku – Svépomoc

Tento paragraf občanského zákoníku nám definuje pojem svépomoc a její možnosti. Následující články jsou pak pro sebeobranu i profesí obranu stěžejní.

„(1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.

(2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“[9]

Tento paragraf nám svým způsobem dává volné ruce při řešení situací, v nichž se nedokážeme včas dovolat pomoci státních orgánů. Jedná se tedy o individuální řešení krizové situace, kdy jediným usměrňujícím faktorem je podmínka přiměřenosti. Ta však v zákoně nikde konkrétně specifikována není a proto je na individuálním posouzení, co je přiměřené a co ne.

1.2.3 §28 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku – Krajní nouze

Krajiní nouzi společně s nutnou obranou uvedenou níže považuji za jedny z nejdůležitějších právních norem vůbec. Trestní zákon tyto normy definuje jako tzv. okolnosti vylučující protiprávnost, tedy důvodem mého tvrzení je, že vlastně sám zákon vyhraňuje formy obrany, které jsou státem přípustné. Krajiní nouze pak obsahuje následující články:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajiní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“[10]

Důležité v těchto člancích je, že se musí jednat o bezprostředně hrozící nebezpečí zájmu chráněnému trestním zákonem, čili musí být zcela zjevné, že je například život, zdraví nebo majetek v přímém nebezpečí. Toto nebezpečí je pak možné odvrátit pouze v době, kdy reálně hrozí a pouze v případě že způsobený následek je menší než ten, který hrozí. Také nesmíme zapomínat na osoby, jež jsou povinny nebezpečí snášet. Těmito osobami pak myslíme zpravidla hasiče, policisty, záchranáře apod.

Konkrétním příkladem pak může být třeba vykopnutí dveří popř. rozbití okna v hořícím domě za účelem záchrany něčího života. Z krajní nouze vyplývá, že život má větší hodnotu, než hodnota zničených dveří či okna, a proto tento čin není právním deliktem.

1.2.4 §29 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku – Nutná obrana

Již zmiňovaná nutná obrana může na první pohled působit velmi podobně jako krajní nouze, nicméně rozdíly jsou naprosto razantní a důležité. Vysvětlíme si je na následujících člancích, které nutná obrana obsahuje:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“ [10]

Opět zdůrazňuji svůj názor a to že nutná obrana je velmi důležitým právním předpisem pro obranu, ne-li dokonce tím nejdůležitějším, neboť se přímo jedná o útok na zájem chráněný trestním zákonem. Jedná se tedy o aktivní obranné vystupování proti útočícímu pachateli.

Hlavním bodem nutné obrany je přímo hrozící nebo trvajících útok. Je diskutabilní, jak specifikovat přímo hrozící útok, takže se musíme plně spoléhat na své instinkty a doufat, že je naše vyhodnocení útoku správné a tudíž jednání v nutné obraně oprávněné. Dále je třeba zmínit, že obrana, poté co útok skončil a už nehrozí, je nepřípustná a jedná se o právní excus, jež je trestán. Setkáváme se již s případy, kdy inteligentní pachatel této možnosti využívá a v případě nouze od svého jednání upouští. Tímto dostává obránce do složité právní situace a možného rozporu při jednání vylučujícím protiprávnost.

Jako příklad si můžeme uvést situaci, kdy na nás běží ozbrojený pachatel s očividným úmyslem nám ublížit. V této situaci můžeme teoreticky zvolit jakýkoliv způsob obrany, neboť nelze určit, zda útočí na život či pouze na zdraví či zda vůbec útočí a nejde o nepovedenou legraci. Prakticky už je to na zvážení všech okolností, nicméně by se v případě obrany nemělo jednat o právní delikt.

1.2.4.1 Rozdíl mezi krajní nouzí a nutnou obranou

Pro upřesnění a ještě lepší vysvětlení těchto dvou důležitých norem je zde uveden následující graf, který ukazuje zjednodušeným způsobem odlišnosti mezi nutnou obranou a krajní nouzí.

Obr. 4: Rozdíly mezi krajní nouzí a nutnou obranou [vlastní]

1.2.5 §150 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku - Neposkytnutí pomoci

Bavíme-li se o obraně, je nutné též neopomíjet otázky týkajících se možných následků, které mohou při obraně vzniknout. K tomu nám slouží výše uvedený paragraf z trestního zákoníku, který stanovuje následující:

„(1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“ [10]

Vzhledem k tomuto paragrafu není možné, byt' se jedná o útočníka, ze situace jen tak odejít. Pakliže je útočník nebo kdokoliv jiný v nebezpečí smrti či jeví známky vážné poruchy zdraví

či onemocnění, jsme mu povinni poskytnout pomoc. Tuto pomoc můžeme odmítnout pouze v případě, že máme důvodné podezření, že bychom pomocí způsobili škodu sobě samému. Tato pravomoc odpadá osobám, jež jsou povinny toto riziko snášet.

Jako příklad si můžeme uvést situaci, kdy při potyčce útočník upadne a jeví známky ztráty vědomí. Obránce tak musí předpokládat, že při pádu mohlo dojít k úderu do hlavy a možnému závažnému poranění. Proto je ze zákona povinen tomuto člověku pomoci, i když jím byl předtím napaden. Útek ze situace se tedy nepřipouští.

1.2.6 §76 zákona č. 141/1961 Sb. Trestního řádu – Zadržení osoby podezřelé

Jako poslední paragraf zde uvádím zadržení osoby podezřelé, jehož pramenem je trestní řád (zákon č. 141/1961 Sb.). Z tohoto paragrafu se zaměříme pouze na následující článek:

„(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [10]

Z tohoto paragrafu nám tedy plyne oprávnění zadržovat osoby, nicméně pouze ty, jež jsme přistihli při činu nebo bezprostředně poté. Po zadržení jsme povinni tuto osobu předat zpravidla policii, přičemž zadržení probíhá po celou dobu příjezdu policie. To může být kolikrát značně komplikované, neboť ve většině případů se nejedná o krátkodobý úsek a pakliže se pachatel neustále pokouší utéct, může se zadržení značně zkomplikovat.

Závěrem k podkapitole právní prostředí bych rád dodal, že ačkoliv se zdá, že je obrana v našem právním řádu nedostatečná, není tomu tak. I když není žádný specifický zákon, jako je například zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který by obranu jako takovou vyloženě specifikoval, tak si s našimi současnými právními normami vystačíme. Jediným problémem může být orientace v zákonech a vyhledávání použitelných paragrafů. V tomto však vynikají služby soukromé bezpečnostní činnosti, které jsou specifické profesní obranou. Samy tyto služby považují právní úpravu za dostatečnou a nevyžadují pro sebe žádná speciální privilegia před ostatními. Jediné co by se dalo vytknout

a o co služby bezpečnostních služeb usilují, je lehké doplnění jejich pravomocí a to o úkony jako jsou například zjištění totožnosti apod. [11]

V kapitole specifikace základních pojmů byla rozvedena obecná terminologie v oblasti obrany. Vzhledem k rozsáhlosti tohoto tématu byly podkapitoly okleštěny pouze na nejdůležitější pojmy a právní úpravu, se kterou se v praxi běžně setkáváme a jež považuji za neopomenutelnou. V následujících kapitolách se již budu věnovat konkrétnějším zaměřením, v nichž je znalost a správné pochopení obsahu této kapitoly podstatné.

2 SEBEOBRANA

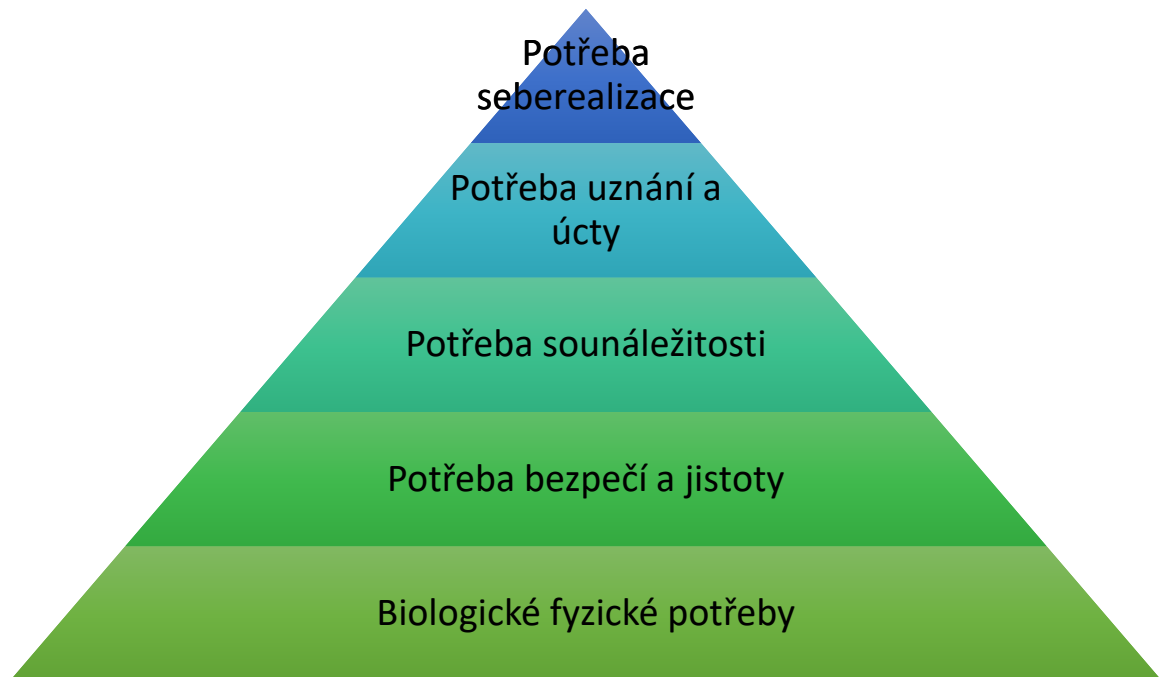
Asi nejnámější formou obrany je sebeobrana neboli obrana svých zájmů sebou samým. I když si to spousta lidí neuvědomuje, se sebeobranou se potýkáme každým dnem. Je přirozenou vlastností člověka své zájmy hájit před útoky jiných a je jedno, zda se jedná o útoky na čest, důstojnost, zdraví majetek či dokonce život. Sebeobrana je velmi obecný pojem a lze aplikovat skutečně na spousty věcí, nicméně tato práce se především zabývá fyzickou obranou z pohledu obránce a přímo útočící osoby (útočníka). V této kapitole je tedy cílem se obecně zaměřit na základní aspekty, s nimiž se při sebeobraně setkáváme a ve stručnosti sebeobranu charakterizovat.

2.1 Historie sebeobrany

Již od prvopočátků lidstva se setkáváme se sebeobranou. Tehdy v pravěkých dobách bylo přežití na denním pořádku. V této době fungovaly zákony přežití nejintenzivněji a to konkrétně „přežijí jen ti nejsilnější“. Laicky řečeno, kdo se nebránil před divokou zvěří, jiným kmenem či před přírodou samou, zemřel.

Schopnost přežití a umění sebeobrany v pravěku se odvíjely od základních lidských reflexů a pudů. Neexistovaly žádné konkrétní techniky sebeobrany, neexistovala žádná taktika zvyšující pozici obránce, neexistovalo téměř nic. Až postupem času se člověk začal vyvíjet a nad sebeobranou přemýšlet. Začal vnímat, kam zvíře udeřit aby padlo rychleji. Začal si uvědomovat, jak by se měl pohybovat, aby byl jak při obraně, tak při útoku ve výhodě. Začal vyrábět primitivní nástroje, jichž užíval ke své obraně. Všechny tyto myšlenky, postupy a techniky se časem vyvíjely v závislosti na dobovém pokroku a z toho vyplývajících možnostech, až do dnešní podoby. [12]

Důležitost sebeobrany také podtrhl jeden z významných psychologů své doby Abraham Harold Maslow, který definoval tzv. „pyramidu základních lidských potřeb“. Maslowova pyramida vypadala následovně:

Obr. 5: Maslowova pyramida potřeb [13 - upraveno]

Jak můžeme vidět, potřeba bezpečí a jistoty je jedním ze základních pilířů celé pyramidy. Tato potřeba vyjadřuje nutnost pocitu bezpečí, čili být zabezpečen a být mimo nebezpečí. Takových pyramid a různých jiných hierarchií vznikly spousty, nicméně tuto považuji za jednu z nejznámějších a faktem je, že sebeobrana v jakékoliv formě se nachází i v kterékoliv jiné hierarchii podle jiných filosofů, psychologů a jiných odborníků.

Historie sebeobrany tedy sahá hluboko do minulosti. Není ovšem pouze přežitkem minulosti a i v dnešní době, kdy jsme obklopeni bezpečnostními složkami, technickými zabezpečeními a spoustou jiných věcí mající navodit pocit bezpečí, se najdou situace, kdy se bez sebeobrany neobejdeme.

2.2 Moderní sebeobrana

Jak plyne čas a veškerý vývoj jde neustále dopředu, zvyšují se i požadavky na sebeobranu. Je třeba si uvědomit, že kupředu nejde pouze sebeobrana, ale také způsob útoku pachatelů. Dnešní demokratická společnost sebou nese spoustu rizik, která si ani neuvědomujeme, nicméně jedná se o významné faktory, které se za bývalého režimu až tak neprojevovaly. S klidem můžeme tvrdit, že s příchodem demokracie se navýšily možnosti pro porušování zákona. Kupříkladu zrušení pracovní povinnosti dalo prostor pachatelům k získávání bezpracných zisků a to především nelegální cestou. Dále tyto uvolněné poměry daly možnost

vzniku organizovaného zločinu, který se předtím až moc nevyznačoval. Celkově tedy kriminalita značně narostla, neboť demokratický režim otevřel spoustu nových dveří ke snadným, nicméně nelegálním výdělkům. [14]

Lidé se často obrací s ochranou na státní složky a vyloženě na jejich služby spoléhají. Je tohle ovšem správný přístup, vezmeme-li v úvahu předchozí odstavec pojednávající o navýšení kriminality? Dle mého názoru rozhodně ne. Vždy se najde případ, kdy chceme obhajovat své zájmy a ne vždy je možné vyhnout se konfliktu a vyřešit situaci pouze domluvou. Při této obhajobě může dojít k fyzickému střetu, kde je většinou řešení na straně fyzicky i psychicky silnějšího jedince, bez ohledu na práva. Z tohoto důvodu je třeba znát alespoň základy sebeobrany, jež je charakterizována jako účelová bojová disciplína, sloužící k ochraně zájmů člověka. [14]

Častokrát se setkáváme s pojmem tzv. „inteligentní sebeobrana“. Ve své podstatě je to to stejné jako sebeobrana, nicméně přidáním slova „inteligentní“ se zdůrazňuje fakt, že sebeobrana není pouze o silných jedincích, ale i o lidech, kteří nad sebeobranou dokáží správně přemýšlet a reagovat. Jinak řečeno, každý není obdarován dobrými fyzickými atributy a proto je sebeobrana postavena na jednoduchých, účinných a pohotových technikách, které zvládne opravdu každý. Využívá základních znalostí biomechaniky těla, podmíněných reflexů, koordinace, načasování a kinetiky, vedoucích k efektivní sebeobraně. [15]

Sebeobrana na první pohled vypadá a zní jednoduše, pravda je ovšem taková, že nestačí pouze číst haldy literatury, které je všude dost. Je třeba na sobě pracovat a to ne fyzicky, ale především psychicky, neboť ne vše se vyvíjí podle scénářů, jež jsou ve většinách literatur obsaženy. Neexistuje snad žádná sebeobraná situace, kdy by byl obránce ve výhodě a to je třeba mít na paměti. Jako důkaz tohoto tvrzení je uvedena následující podkapitola, věnující se právě reálným situacím, kdy je zjevné znevýhodnění obránce.

2.2.1 Příklady reálných situací v neprospěch obránce

Sebeobrana probíhá především v prostředí, které si sami nevybíráme. Vše tedy závisí pouze na útočnickovi a okolnostech, které vytvoří, nebo jich využívá. Zde jsou uvedeny příklady reálných situací, se kterými se běžně můžeme v praxi setkat:

- Jdeme na opuštěnou autobusovou zastávku, když nás znenadání někdo napadne.

V této situaci jde především o moment překvapení, kdy je útočník v naprosté výhodě, neboť on vyhodnocuje situaci a vybírá si nejvhodnější podmínky pro útok.

- K napadení dojde, když jdeme s nákupem z obchodu a u toho telefonujeme.

Co víc si může útočník přát, než absolutně nevnímajícího člověka s plnými rukama.

- Sedíme v parku a čteme oblíbenou knihu, když nás někdo začne fyzicky napadat.

Věřte tomu, že na sebeobranu vsedě s knihou v ruce vás jen tak nějaká literatura nenaučí.

- Chceme si zkrátit cestu a tak se rozhodneme projít užší, špatně osvětlenou uličkou, když se na nás ze stínu někdo vyřítí.

Špatná viditelnost, úzký prostor a téměř nulová šance kamkoliv utéct je vážně překerní situace.

- Zaútočí na nás bezdomovec, protože jsme mu nedali na alkohol. Útok se nám podaří odvrátit, nicméně ránu neopětujeme, neboť útočníkovi nechceme ublížit.

Strach je mocným nástrojem a bohužel je to vždy nepřipravený obránce, který jej má, ne útočník, kterému většinou nezáleží, kam až dojde.

- Před diskotékou vás napadne očividně silnější jedinec, kterému jste se zrovna znelíbili.

Málokterý útočník útočí, pakliže se necítí fyzicky zdatnější. Většinou jde tedy o fyzicky vyspělejšího jedince, který si vybere od pohledu slabší oběť. . [15]

Můžeme vidět, že situací, kdy je takřka všechno proti nám, je nesčetně. Znalost sebeobrany tedy nespočívá pouze v teoretické přípravě, ale je též třeba umět dané situace řešit prakticky. Z tohoto důvodu je třeba se při obraně zaměřit na faktory uvedené v následující kapitole.

2.2.2 Faktory ovlivňující sebeobranné situace

To že sebeobrana je velmi komplexní a zahrnuje spoustu faktorů, které sebeobrannou situaci ovlivňují je již po předchozí podkapitole zřejmé. Příprava na následující faktory by tedy měla být pro správnou sebeobranu samozřejmostí.

Obr. 6: Přehled faktorů ovlivňujících řešení obranné situace [16]

2.2.2.1 Osoba útočníka

Útočník je osoba, která vědomě porušuje práva jiných. S tímto vědomím nemá mnohdy problémy se bezhlavě pustit do slabšího jedince, který se v tuto chvíli stává obráncem. Zpravidla se též jedná a fyzicky vyspělejšího pachatele, který svým jednáním očekává úspěch a naplnění svých zájmů vůči zájmům jiného jedince, kterého nepovažuje za fyzickou hrozbu.

2.2.2.2 Aktuální čas

Čas má v sebeobraných situacích zásadní roli. Je to čas, který určuje kupříkladu viditelnost v sebeobrané situaci (noc, svítání apod.). Zalidnění je další faktor, který může ovládat právě čas. Psychické rozpoložení obránce může být též ovlivněno časem. Atd.

2.2.2.3 Vedení boje

Vedením boje je především míněn směr a prostředí, ve kterém se boj odehrává. Zpravidla si útočník vybírá nejvhodnější variantu pro útok, kterou například může být vedení útoku ze zadu ve stísněném prostoru apod..

2.2.2.4 Zbraně

Určitě se najdou jedinci nepodceňující svou obranu, kteří u sebe neustále nosí obranné prostředky, nicméně většina lidí, dle vlastních zkušeností, dělá pravý opak. Málokdo očekává přímý střet a je na něj odpovědně vybaven. To ovšem neplatí u útočníka, který svůj útok může plánovat dopředu a patřičně se na něj vyzbrojit.

2.2.2.5 Světelné a klimatické podmínky

Zejména podzimní dny plné přitímní a všudypřítomné nechuti chodit dobrovolně ven do zimy, mohou zapříčinit slepá místa, vhodná pro fyzické napadení. Samozřejmě se nejedná jen o podzim, ale o veškerá období, která mohou negativně ovlivnit sebeobraně situace.

2.2.2.6 Divácká kulisa

Diskotéky, kluby, bary, to jsou všechno místa, kde se setkáme se spoustou různých lidí a se spoustou různých návykových látek. I v těchto místech může dojít k šarvátce, do které mohou být zapojeni i okolní diváci. I když nenastane přímá konfrontace s diváky, pořád mohou mít všudypřítomné pohledy, povolávání a jiné činnosti, zásadní vliv na vývoj sebeobraně situace. Pravděpodobně nejtypičtějším chováním davu v těchto situacích je celou událost nahrávat na záznamové zařízení v podobě mobilu. Divák tímto maskuje strach a nechotu se do konfliktu zapojit a to vše může působit velmi negativně pro oběť útoku.

2.2.2.7 Oděv a obuv

Další faktorem ovlivňujícím především pohyblivost je oděv a obutí. Není obvyklé, že lidé chodí vždy v oblečení, které jim zaručuje stoprocentní pohyb. Příkladem mohou být například dámy oblečené v teplém kožichu na botách s vysokými podpatky. Tyto dámy přichází o stabilitu a ohebnost, což je něco, co jim při sebeobraně situaci rozhodně nepřidá.

2.2.2.8 Zážitky, představy, city

Psychická vyrovnanost je další významným faktorem, hrající zásadní roli při sebeobraně. Dovolím si tvrdit, že obyčejný nezalý člověk nemá šanci efektivně reagovat ve chvíli útoku. Důvodem je nezalost nastalé situace, strach, morální zábrany a spousta jiných prvků. Jsou to jakési přirozené bloky v naší psychice, které bez řadného tréninku nelze odstranit.

Zároveň sem lze zařadit také vnímavost oběti. Vnímání svého okolí může působit jako preventivní prvek, který může zabránit celkové obranné situaci. Jinými slovy, nebudeme-li uzavřeni do svých myšlenek, můžeme pomocí přirozených vjemů pozorovat své okolí a mnohdy tak zabránit nepříznivému toku událostí.

Závěrem této podkapitoly tedy opět připomínám, že sebeobrana není pouze o zvládnutí všemožných technik, ale také o zvládnutí přípravy cílené na ostatní faktory a situace, které mohou v reálném životě nastat.

Jak již bylo zmíněno, sebeobrana je zaměřena na lidi bez zvláštních tělesných předpokladů. Pracuje hlavně na základě zákeřnosti a drtivosti svých technik, neboť ty se z hlediska sebeobrany jeví jako nejefektivnější a nejjednodušší. Těchto technik existuje nespočet, nicméně o nich tato kapitola není a proto je zde nebudu jednotlivě rozepisovat, ba dokonce ani zmiňovat. Ovšem pro představu a lepší pochopení pojmů „zákeřnost“ a „drtivost“ zde uvedu ještě krátkou podkapitolu, věnující se primárním cílům vedení sebeobránných technik.

2.2.3 Primární cíle vhodné pro vedení sebeobránných technik

Cílem sebeobránných technik je nejjednodušší a nejrychlejší použití v co největším počtu sebeobránných situací. Pro jejich účinnost není třeba žádných speciálních atributů obránce, stačí pouze znalost základních zákonitostí, o něž je sebeobrana opřena. Jednou z nich jsou cíle na těle útočníka, jejichž aktivace je při sebeobraně velmi efektivní.. [15]

Těmito cíli jsou především:

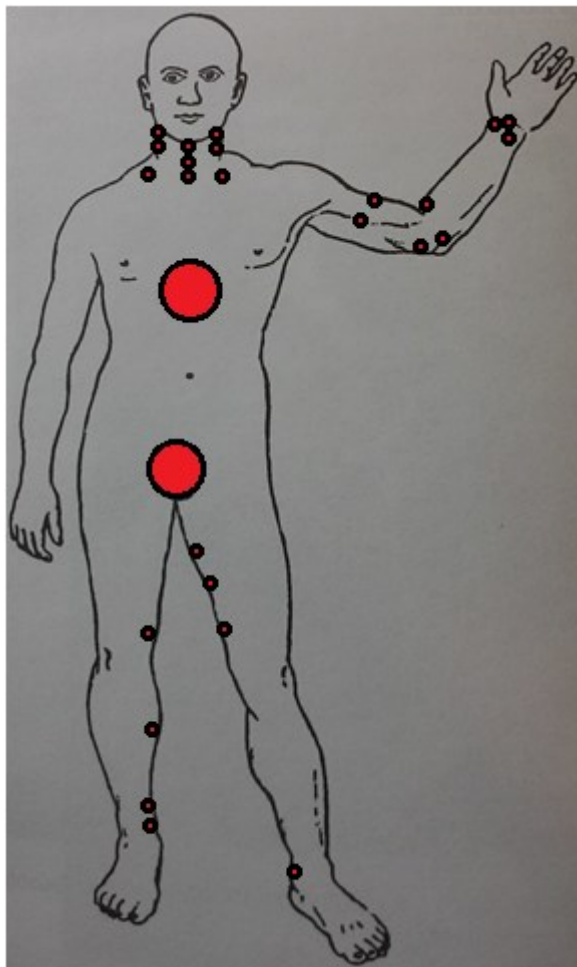
- Oblast hlavy:
  - Dýchací trubice nad i pod ohryzkem
  - Ohryzek
  - Krční tepna
  - Svaly na boční a zadní straně krku
  - Okolí ušního boltce
  - Uzliny pod spodní čelistí
  - Nos
- Oblast pod hrudní kostí tzv. solar plexus
- Genitálie

Další možné cíle k vedení sebeobrany:

- Různá místa v úponech svalů
- Vrcholek bicepsu
- Vnitřní strana stehen
- Lýtkový sval
- Apod. [15]

Jak můžeme vidět, jedná se především o body v oblasti hlavy, krku, hrudního koše a genitálií. Ve většině případů protože je zde spousta nervových zakončení a jejich hrubá stimulace vede k nepříjemným pocitům. Všimněme si také, že tyto body se zřídka nachází na velkých svalech. Většinou jde o místa, kde se svaly přichytávají přímo na kosti. V těchto místech při jejich aplikaci dochází rovněž k vysoké bolesti.

Pro lepší představivost můžeme tyto body názorněji vidět na následujícím obrázku:

Obr. 7: Efektivní body na lidském těle pro vedení obrany [15 - upraveno]

Z obrázku je pěkně vidět, že bodů, na které sebeobrana cílí, je relativně mnoho. Znalost těchto bodů tedy může vést k efektivní sebeobraně. Způsobů jak tyto body aktivovat je rovněž mnoho, nicméně tato část práce se jimi zabývat nebude.

Tato kapitola sloužila ke stručné charakterizaci a představení sebeobrany. Byl zde uveden stručný vývoj sebeobrany v čase, pojetí moderní sebeobrany a další faktory a principy na nichž sebeobrana jako taková funguje. Bylo nutné tyto základy uvést, neboť na ně bude následně navazovat praktická část, kde se již dozvíme více konkrétních věcí ve vztahu k jinému, odlišnému druhu obrany. Touto obranou bude profesní obrana, která bude rovněž stručně charakterizována v nadcházející kapitole.

3 PROFESNÍ OBRANA

Vývojem a modernizací dnešní doby se neustále zvyšuje životní standart obyvatelstva. S navyšováním těchto standardů dochází k tzv. hromadění majetku, což vede k vyšším požadavkům na jeho ochranu. Dostáváme se do situace, kdy si člověk již sám není schopen majetek řádně zabezpečit a proto je na místě jej zabezpečit jinak. K tomuto zabezpečení slouží služby, ať už soukromé nebo státní, zajišťující právě zvýšenou bezpečnost zájmům chráněným zákonem. Můžeme říci, že oba sektory zabezpečují tzv. profesní obranu, která je charakteristická tím, že předmětem ochrany je zájem někoho jiného a je prováděna za úplatu. Profesní obrana zaručuje vyšší profesionalitu při obraně, větší množství zkušeností, znalostí a také zpravidla disponuje lepšími prostředky než obyčejný člověk snažící se zabezpečit svůj majetek. Jak již bylo nastíněno, primárně se jedná o profesní obranu pro někoho, čili v první řadě jde o zájmy jiných, nicméně neznamená to, že se sebeobrana naprosto vylučuje. Při profesní obraně může dojít k situacím, kdy profesní obrana přechází do sebeobrany, čili je vhodné dodat, že i profesní obránci musí být znalí jak v profesní obraně, tak v základech sebeobrany. Každopádně se vrátím k rozdělení profesní obrany již lehce naznačeného výše. Dle financování a pravomocí profesní obranu rozdělujeme na dvě skupiny a to státní obranu a komerční obranu.

V následujících podkapitolách obdobně jako v kapitole předešlé rozeberu základy obrany, ovšem už v profesní sféře. Tímto teoretickým rozborem jak už sebeobrany, tak už profesní obrany dosáhneme utříděním teorie a následně již bude možné prakticky vyhledávat odlišnosti sebeobrany a profesní obrany a systemizovat je, což je hlavní náplní této práce.

3.1 Obrana státu

Obrana státu je pravděpodobně nejznámější formou profesní obrany, neboť se s ní v reálném životě setkáváme nejčastěji, v různých formách. Jedná se o ozbrojené složky financované státním rozpočtem, jejichž zájem je především ochrana státu a jeho zájmů proti vnitřním i okolním vlivům. Jsou preventivním i represivním výkonným orgánem státní moci, jejichž pravomoci jsou dány speciálním zákonem, který je rozšiřuje nad pravomoci prostého člověka. Mezi hlavní představitele státní obrany patří Police České republiky, Armáda České republiky, Tajné služby, Obecní policie, Vězeňská služba a Justiční stráž.

3.1.1 Policie České republiky

Jedná se o jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem, jehož primárním úkolem je ochrana bezpečnosti osob, majetku, veřejného pořádku a prevence trestné činnosti. Hierarchicky je přímo podřízena ministerstvu vnitra, jež obecně řídí a koriguje její činnost. [17]

Obr. 8: Znak Policie České republiky [17]

3.1.2 Armáda České republiky

Armáda je základní ozbrojenou silou státu, členěná do různých útvarů a zařízení s možností se slučovat do větších organizačních celků. Jejím úkoly jsou především obrana státu a jeho majetku, doplnění Policie České republiky při nedostatečném zajištění vnitřního pořádku státu, pomoc při závažných situacích (živelná pohroma apod.), odstraňování hrozeb za použití vojenské techniky a mnoho jiných. [18]

Obr. 9: Znak Armády České republiky [19]

3.1.3 Bezpečnostní Informační Služba

Dalším představitelem zajišťujícím obranu státu jsou tzv. tajné služby. V jejich případě se jedná zejména o zpravodajské služby, jež svou činností získávají vnější i vnitřní informace a využívají jich k obraně státu. Patří zde Bezpečnostní Informační Služba, Vojenské obranné zpravodajství a Úřad pro zahraniční styky a informace.

Pravděpodobně nejznámější tajná služba v České republice je Bezpečnostní Informační Služba (zkracováno BIS). Je to vnitřně působící státní instituce, zaměřená na utajenou činnost. Zvláštností je, že Bezpečnostní Informační Služby nemají represivní činnost, jako třeba Policie České republiky, tedy nemohou například zadržet, zatýkat, vyslýchat apod.. Jedná se čistě o sběr informací narušujících demokratický systém, ekonomiku, informace o špionáži, terorismu apod., které předávají jiným orgánům k jejich zpracování a následným úkonům. [20]

*Obr. 10: Znak Bezpečnostních
Informačních Služeb [20]*

3.1.4 Obecní policie

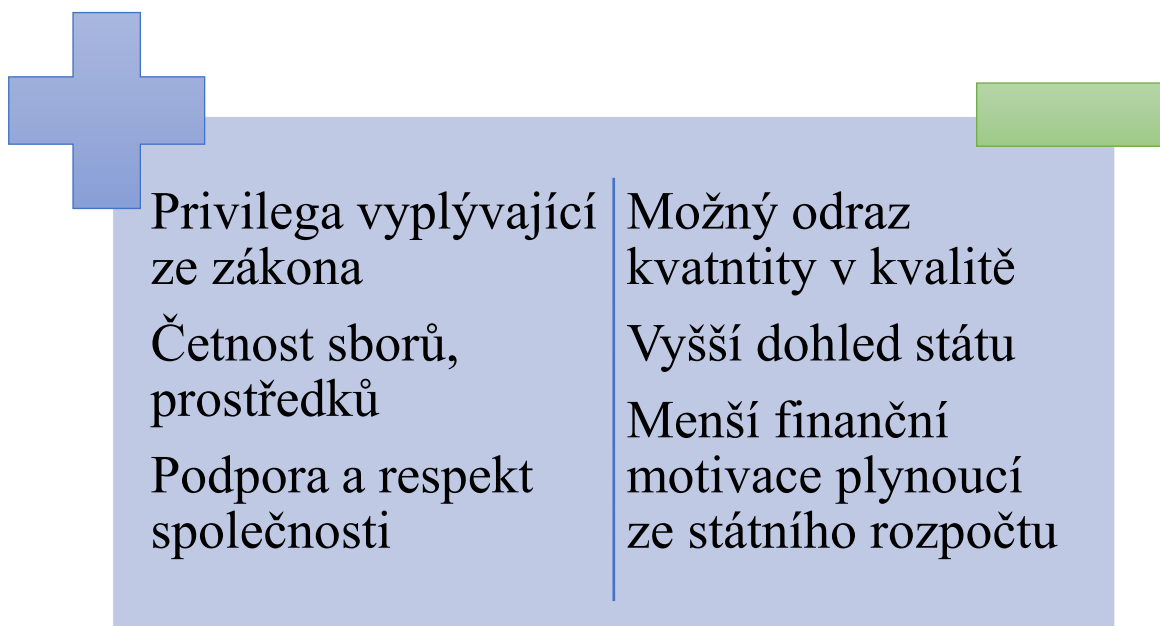
Poslední uvedená složka obrany státu je obecní (městská) policie. Jak již z názvu vyplývá, jedná se o policii zřízenou zpravidla v každé obci a řízenou samotným starostou obce. Vzhledem k nedostatečné kvalifikaci strážníků mají pouze omezená privilegia vyplývající ze zákona. Její činností je především zajišťování obslužné činnosti zejména státní policii České republiky. [21]

Obr. 11: Znak obecní policie [22]

Závěrem této podkapitoly chci přehlednou grafickou formou ukázat klady a zápory orgánů zajišťujících státní obranu. Toto porovnání slouží ke stručné sumarizaci předešlého obsahu, v němž byla tematika okrajově probrána a jednotlivé služby lehce charakterizovány.

Obr. 12: Klady a zápory státní obrany [vlastní]

3.2 Komerční obrana

Komerční obrana je druhou formou profesní obrany. Stejně jako u státní obrany se jedná o činnost provozovanou za úplatu, nicméně hlavním rozdílem je, že financování již není ze strany státu, nýbrž od samotného zákazníka. Z tohoto tvrzení lze vyvodit, že se již jedná o

ochranu konkrétních aktiv (zájmů, jako jsou nejčastěji majetek, v druhé řadě pak zdraví, život apod.) konkrétního člověka, jež za úplatu vyžaduje zvýšenou bezpečnost.

Je provozována tzv. soukromými bezpečnostními službami (dále jen SBS), které jsou relativně moderním pojmem, nicméně působnost komerční obrany sahá bez pochyby již dlouho do historie. [11]

K polemice je zde věc ohledně práv a povinností SBS ve vztahu ke státní obraně. SBS je samostatný podnikatelský subjekt, čili ze zákona nemají osoby podnikající v komerční bezpečnosti žádná vyhraněná privilegia, jak již bylo rozebráno v první kapitole. Jejich činnost tedy upravuje především zákoník práce a živnostenský zákon. Je ovšem důležité pro SBS vytvářet speciální zákony, jež by jejich činnost doplňovaly a jejich práva vůči ostatním podnikatelům rozšiřovaly? Dle mého pohledu toto doplnění není třeba a stačilo by pouze vhodněji specifikovat určité záležitosti a striktně práva a povinnosti SBS vyhranit. Tímto by SBS přesně věděli, o co se mohou při své činnosti zákoně opřít a kam až mohou při svém jednání zajít.

Přestože je působnost SBS často přehlížena, je faktem, že jejich popularita neustále roste a to ne pouze v zahraničí jako například v Maďarsku, kde je počet SBS dvakrát tak větší jak počet státních služeb, ale i zde v České republice. Zdroje uvádí, že již v dnešních dobách SBS v České republice zaměstnávají téměř 70 000 lidí. Je možné tvrdit, že poptávku po SBS určuje svým způsobem bezpečnost státu. Další příklady jsou vedeny v následující tabulce, která ukazuje zastoupení policie a SBS v dalších zemích Evropy.

Tab. 1: Početní stavy policie a SBS v okolních státech Evropy [11 upraveno]

Stát	Policie	SBS
Irsko	12 000	20 000
Lucembursko	1 573	2 200
Francie	145 000	117 000
Belgie	39 000	18 200
Finsko	7 500	6 000
Německo	250 000	170 000
Holandsko	49 000	30 000

SBS je možné dělit z několika hledisek, ovšem nejčastěji se setkáváme s dělením na hlídací služby, detektivní služby a technické služby. Toto dělení je v následujících podkapitolách pro představu stručně charakterizováno.

3.2.1 Hlídací služby

Hlídací služby jsou pro tuto práci stěžejní, neboť při jejich činnosti dochází nejčastěji k profesní obraně. Jedná se o fyzické osoby, které svou činností chrání zájmy zákazníka. Podle těchto zájmů můžeme rozlišovat různé druhy těchto služeb, nicméně nepovažuji za nutné je zde všechny vyjmenovávat, proto pouze uvedu činnosti, jež mohou být předmětem hlídacích služeb. Těmito činnostmi jsou strážní služba, poradatelská činnost, osobní ochrana, přeprava cenností, monitorovací činnost apod.

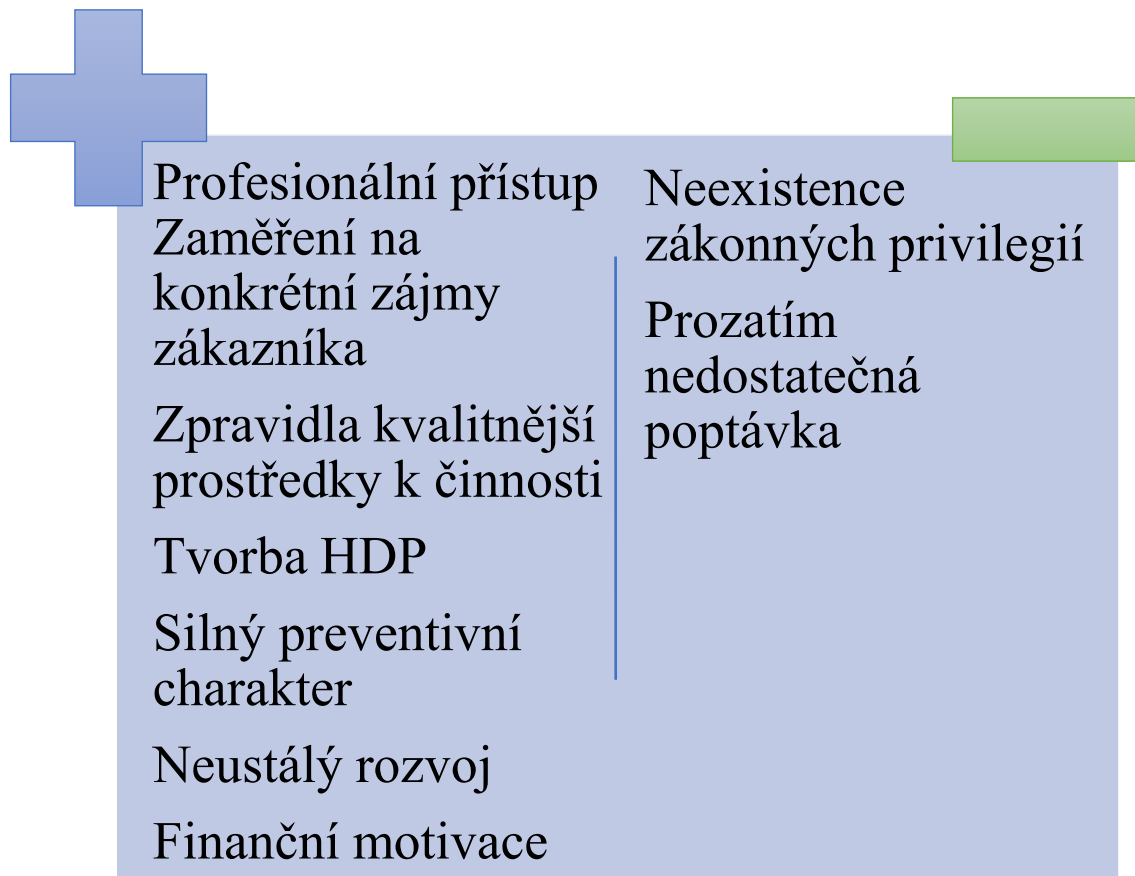
3.2.2 Detektivní služby

Tyto služby se především zaměřují na pátrací činnost, čili s profesní obranou jako takovou se zde téměř nesetkáváme. Jedná se především o pátrání po osobách a věcech, sledovací činnost, získání informací o třetí osobě aj..

3.2.3 Technické služby

Jestliže jsem psal u detektivních služeb, že obrana není předmětem její činnosti, tak u technických služeb to platí dvojnásobně. Jedná se o technické prvky, které slouží k ochraně (především majetku) a nikoliv obraně. SBS zde zajišťují pouze jejich montáž, údržbu, provoz a případné opravy.

Na závěr této podkapitoly jakožto v předešlé podkapitole uvedu stručný přehled kladů a záporů SBS provozujících komerční obranu.

Obr. 13: Klady a zápory komerční obrany [vlastní]

Třetí kapitola byla zaměřena na profesní obranu, což je obrana uskutečňována státními složky nebo SBS. Obě formy mají silný preventivní charakter, hlubokou historii a neustále se rozvíjejí. Charakteristické pro tento druh obrany je, že je za úplatu a jejím předmětem je ochrana jiných zájmů než vlastních. Po stručné charakterizaci jsem již podrobněji rozepsal státní složky, do nichž patří Policie České republiky, Armáda České republiky, tajné služby, obecní policie. Následovala obrana komerční, jejímž představitelem jsou SBS, které se od státních služeb výrazně liší. Na tyto odlišnosti se již konkrétně zaměřím v následující praktické části, která vyplývá z praktických i teoretických poznatků, jichž jsem po dobu svého studia načerpal.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

Pro začátek praktické části a mou práci vůbec, je nezbytně nutné, zjistit veřejné mínění v oblasti profesní obrany a sebeobranu. Cílem je především zjistit, zda myšlenky, ze kterých vycházím a s kterými pracuji, jsou správné a má představa o důležitosti a významu systemizace a komparace profesní obrany a sebeobranu není mylná. Analýza veřejného mínění je pak ideální volbou, pro dosažení tohoto cíle, neboť právě veřejné mínění lze charakterizovat jako souhrn názorů a hodnocení veřejnosti na dané téma.

Aby data nasbíraná pomocí dále následujících metod byla svým způsobem profesní, rozhodl jsem se oslovit pouze osoby, které s danou tematikou mají něco společného. Jinými slovy nebyla oslovena široká veřejnost sestávající se z laiků, nýbrž užší sorta lidí, která se s oblastí profesní obrany a sebeobranu setkává běžně. Touto selekcí analýza dosahuje o to důvěryhodnějších výsledků, z kterých se dá mnohem lépe vycházet.

Existuje relativně mnoho forem analýz, které by účelu této práce vyhovovaly. Jako nejvhodnější formu jsem vybral dotazník a interview. Chtěl jsem pokrýt jak kvantitativní měřítko, tak kvalitativní a proto byly tyto formy jasnou volbou.

Dotazník pak prezentuje kvantitativní měřítko, neboť oslovuje velké množství respondentů, je časově nenáročný a nenákladový. Problémem dotazníku je však jeho obecnost. V dotazníku je třeba pokládat méně otázek a hlavně obecně, jednoduše proto, že respondent musí otázce rozumět a vědět jak jednoznačně odpovědět.

Pravým opakem je však interview prezentující kvalitu. Zde jde o přímý rozhovor s respondentem na předem určené téma s cílem získat co nejhodnotnější informace. Tento rozhovor je řízen osobou dotazovatele a jde mnohem hlouběji do tématu než dotazník.

Výsledky analýzy pak budou řádně zpracovány a vyvozeny z nich užitečné výsledky. Následně pak bude možné již podloženě systemizovat a komparovat profesní obranu a sebeobranu, čemuž bude věnována samostatná kapitola.

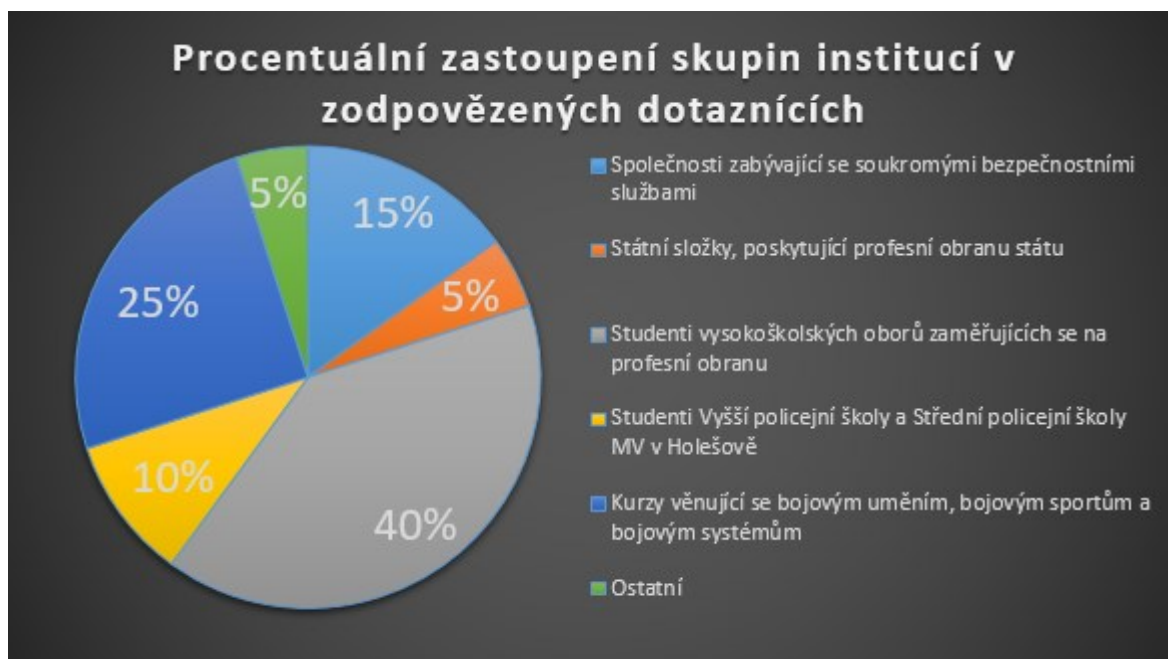
4.1 Dotazník

Dotazník je obecnou formou analýzy, oslovující velké množství respondentů, jak bylo uvedeno v úvodu této kapitoly. Aby byly výsledky dotazníku skutečně hodnotné, byli osloveni především lidé, zaměřující se na profesní obranu či sebeobranu. Konkrétně byly osloveny:

- Společnosti zabývající se soukromými bezpečnostními službami
- Státní složky, poskytující profesní obranu státu
- Studenti vysokoškolských oborů zaměřujících se na profesní obranu
- Studenti Vyšší policejní školy a Střední policejní školy MV v Holešově
- Kurzy věnující se bojovému umění, bojovým sportům a bojovým systémům

Bylo rozesláno velké množství těchto dotazníků do různých společností, škol a kurzů. Bohužel jsem se setkal s velkým nezájmem o jejich vyplňování, a tak jsem neobdržel ani půlku z předpokládaného počtu vrácených dotazníků. Podařilo se mi obdržet pouhých 186 dotazníků, což může vést ke špatnému globálnímu vyhodnocení, vzhledem k počtu těchto společností, škol a kurzů působících na území České republiky. Následující obsah tedy nebude úplně objektivní, nicméně na něj můžeme pohlížet pouze orientačně a pro účel této kapitoly musí vystačit.

Kdyby byl vyjádřen procentuální počet vrácených dotazníků z jednotlivých skupin institucí, graf by vypadal přibližně následovně:

Obr. 14: Graf procentuálního zastoupení skupin institucí v zodpovězených dotaznících
[vlastní]

Z dotazníku je patrné, že největší zastoupení odpovědí bylo ze studentského prostředí. Důvodem mohla být moje osobní účast a známosti, které motivovaly studenty k zodpovězení dotazníků. Dalším v pořadí byly kurzy věnující se jak profesní obraně, tak sebeobraně. Tyto kurzy jsem osobně za své přítomnosti oslovoval a sbíral jejich odpovědi. Zbytek institucí

byla žádána především písemnou formou, přičemž je z grafu patrné, že tato forma komunikace byla bohužel příliš neefektivní.

Následující podkapitoly jsou konkrétně věnovány výsledkům dotazníku a jejich zpracování s komentářem. Znova zdůrazňuji, že odpovědi jsou vzhledem k nedostatečnému počtu zodpovězení pouze orientační a mohou vést ke zkreslení globální reality.

4.1.1 Charakteristika respondenta

Nacházíme se v části dotazníku, která je věnována charakteristice respondenta. Tato část nemá žádný hlubší význam pro moji práci, nicméně je třeba znát obecně osobnosti dotazovaných. Z těchto znalostí pak můžeme vyvodit sounáležitosti osobností respondentů s jejich názory na téma.

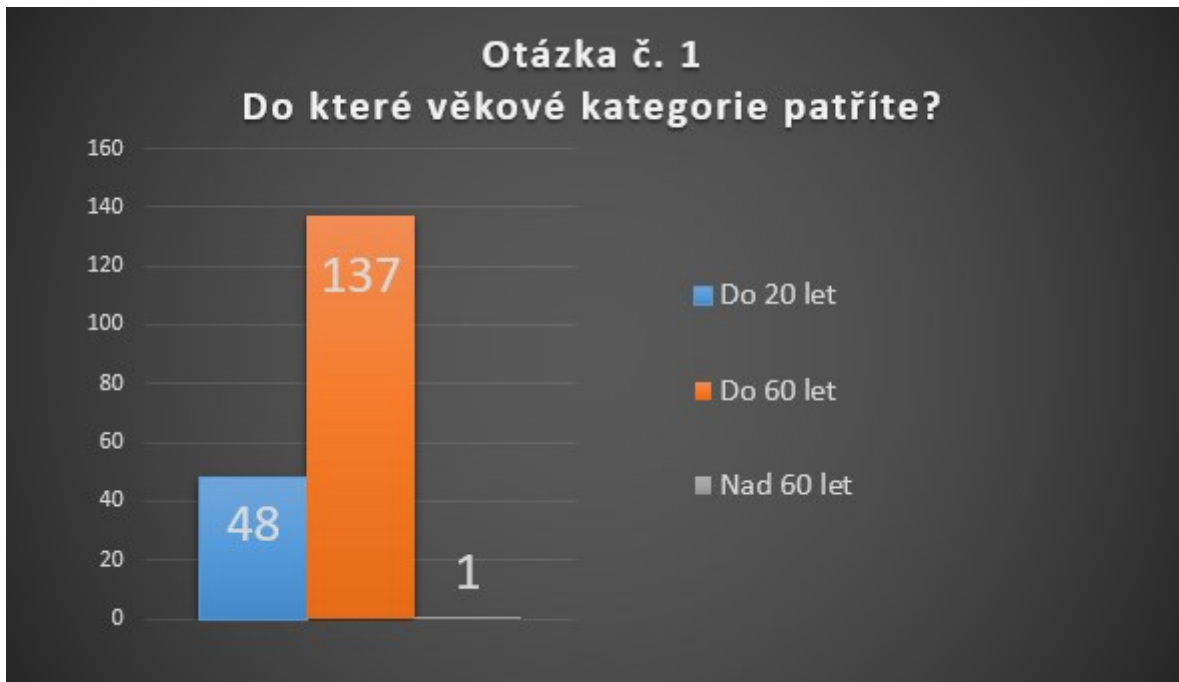
Dalším faktorem, který vedl k zařazení těchto otázek do dotazníku je objektivita. I když se nepovedl sehnat dostatečný počet respondentů, aby výsledky dotazníku byly přesvědčivé, bylo třeba oslovit různé skupiny lidí kvůli možnosti odlišností názorů.

4.1.1.1 Otázka č. 1: Věková kategorie

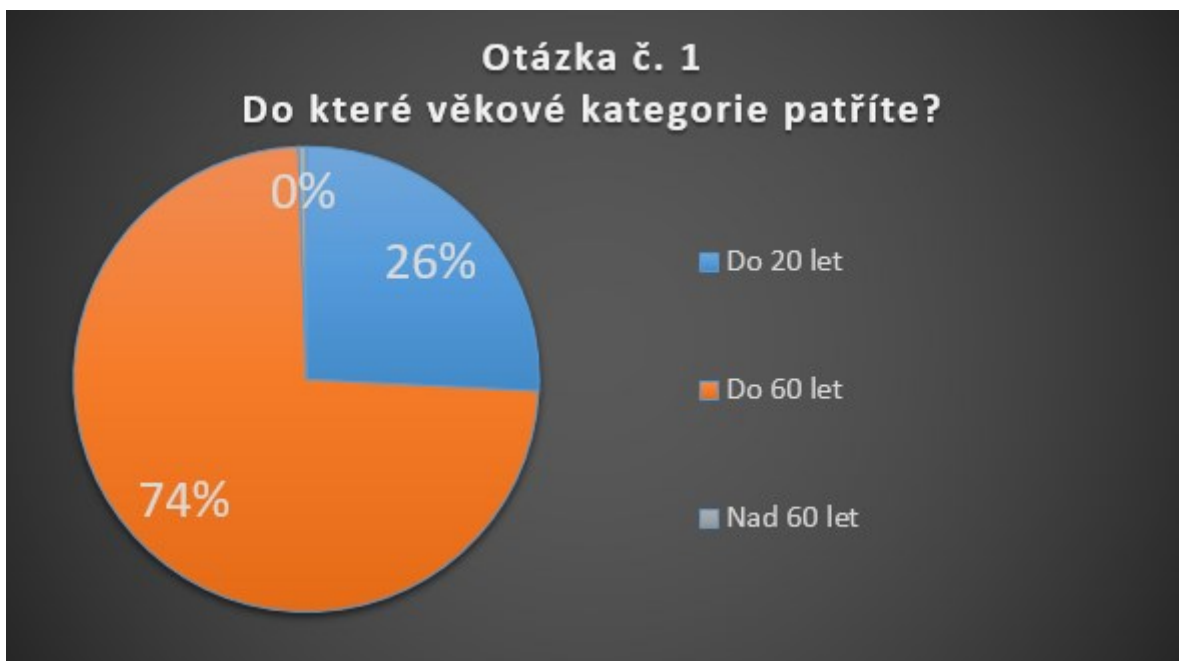
První otázka osobnostního charakteru byla věnována věku. V této otázce bylo předpokladem, že různě staří lidé mají různé názory na sebeobranu a profesní obranu s ohledem na věkem nasbírané zkušenosti. Tuto rozmanitost názorů bylo třeba vzít v úvahu a snažit se sehnat rovnocenný počet respondentů ve všech věkových kategoriích.

Výsledky této otázky byly následující:

Obr. 15: Výsledky dotazníku- věková kategorie [vlastní]

Obr. 16: Procentuální výsledky dotazníku – věková kategorie [vlastní]

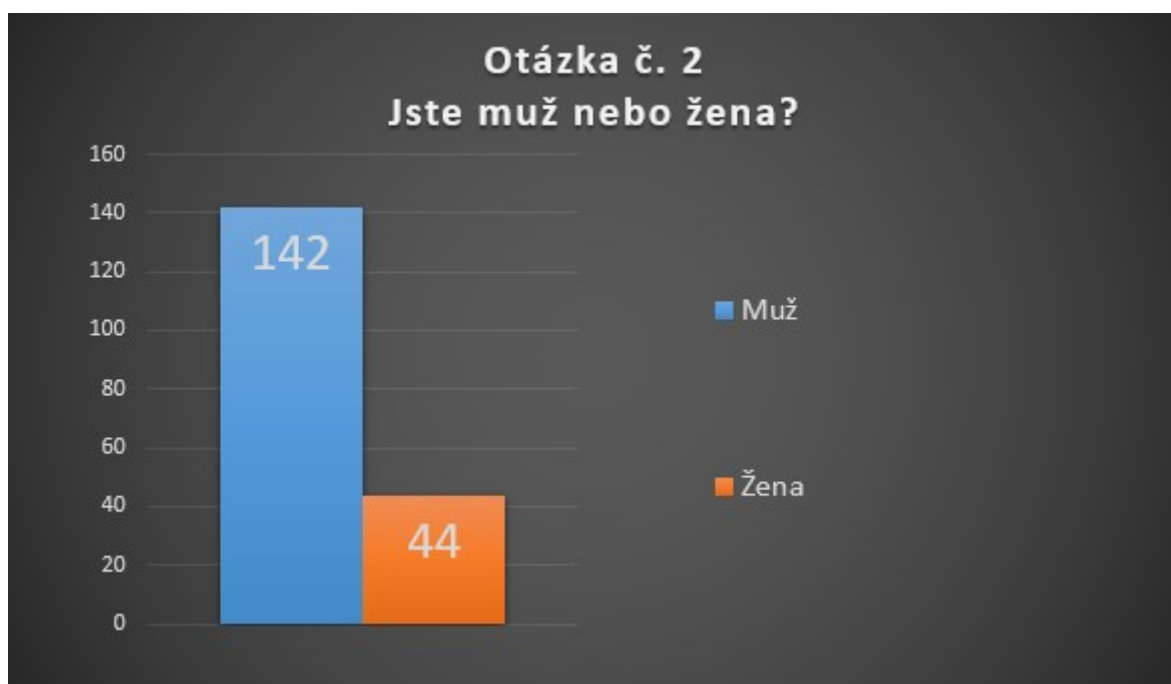
Otázka byla záměrně položena s možností jen třech odpovědí. Tyto odpovědi byly sestaveny tak, aby jednoznačně definovaly, zda se jedná o mladistvého, dospělého nebo seniora. Z odpovědí můžeme vidět, že největší zastoupení měli dospělí, čili lidé s věkem do šedesáti let. Toto množství je logické, zamysleme-li se nad charakterem, ze kterého byli respondenti dotazováni. Většinou se jednalo o školy, kurzy a společnosti, ve kterých figurují především dospělí lidé. Mladiství představují především část, která se zabývala studiem této

tématiky na středních školách, nebo trénujících zejména bojové sporty. Seniorů je v tomto oboru bohužel pomálu. Jediný starší člověk, který odpověděl na dotazník, byl jeden z vedoucích bojového umění.

4.1.1.2 Otázka č. 2: Pohlaví respondentů

Další otázka mající blíže specifikovat charakter odpovídajících respondentů je otázka jejich pohlaví. Opět se jedná o otázku mající navýšit objektivitu celkové analýzy, neboť obrana muže a ženy je velmi odlišná a každý s ní může mít jinou zkušenost.

Na otázku „jaké je vaše pohlaví?“ lidé odpovídali následovně:

Obr. 17: Výsledky dotazníku – pohlaví respondentů [vlastní]

Obr. 18: Procentuální výsledky dotazníku – pohlaví respondentů [vlastní]

Výsledek této otázky byl relativně očekávaný. V rámci profesní obrany se skutečně setkáváme s větším počtem zastoupení mužů v této profesi. Především u státních složek je snahou ženy do profese více začleňovat, nicméně jedná se o fyzicky náročnější práci a mnoho žen ji proto příliš nevyhledává. To samé platí u soukromých bezpečnostních služeb, kde z vlastní zkušenosti je žen ještě méně. Na dotazník pak odpovídaly zejména ženy, které navštěvovaly sebeobrané kurzy, či školy se zaměřením i na obranu.

4.1.1.3 Otázka č. 3: Dosažené vzdělání

Není úplně jisté, zda vzdělání nebo inteligence člověka má přímý vliv na obranu. Věřím, že i jednodušší člověk nepříliš vysokého vzdělání se dokáže efektivně bránit. Nicméně tato otázka je spíše podkladem pro další, které se zabývají obranou i z jiných stránek, na které by mohlo mít vliv právě vzdělání.

Podle vzdělání se respondenti selektovali následovně:

Obr. 19: Výsledky dotazníku – dosažené vzdělání [vlastní]

Obr. 20: Procentuální výsledky dotazníku – dosažené vzdělání [vlastní]

Grafy ukazují, že se v tomto dotazníku jednalo o lidi především se vzděláním na střední škole. Tyto výsledky relativně odpovídají skutečnosti, vezmeme-li v úvahu, že kupříkladu k policii ČR je požadavek středoškolského vzdělání s maturitou. Nicméně k tomuto výsledku napomohl i fakt, že většinové zastoupení respondentů byli studenti z vysokých škol.

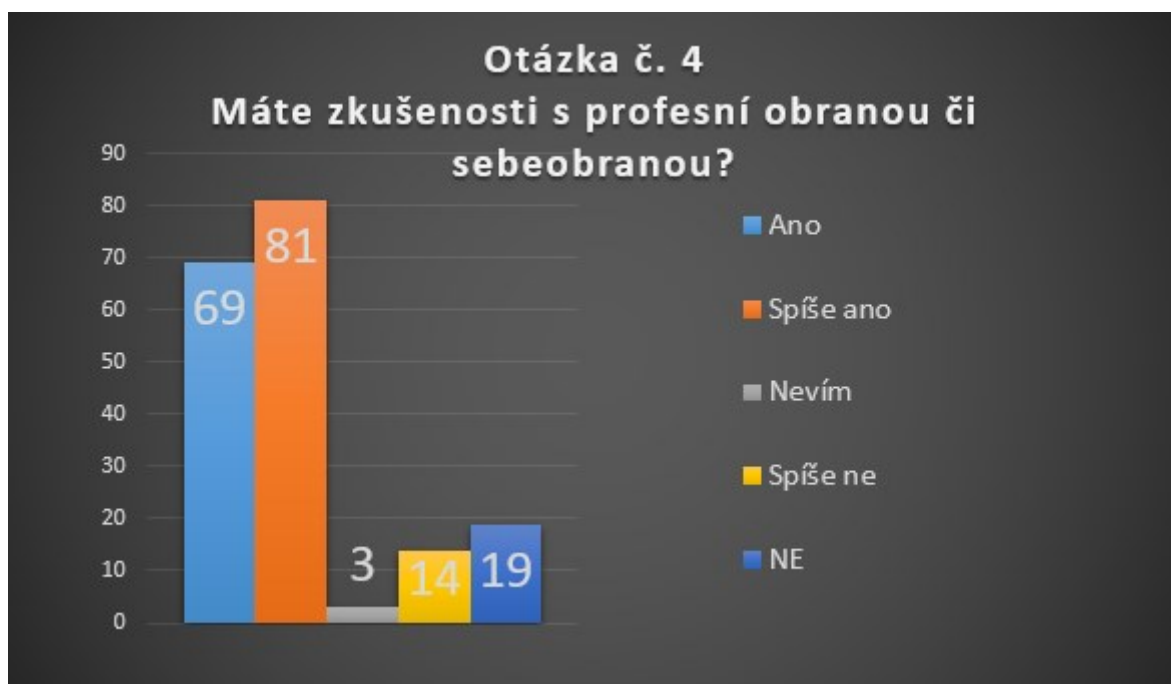
4.1.2 Otázky zaměřeny na profesní obranu a sebeobranu

Konečně se dostáváme k zajímavější části pro tuto práci a tou jsou otázky na profesní obranu a sebeobranu. Opět odkazují na to, že otázky jsou velmi obecné a proto je zde určité procento neurčitosti při zhodnocování výsledků. Otázky jsou však již promyšleně kladeny a zaměřeny více na téma této práce.

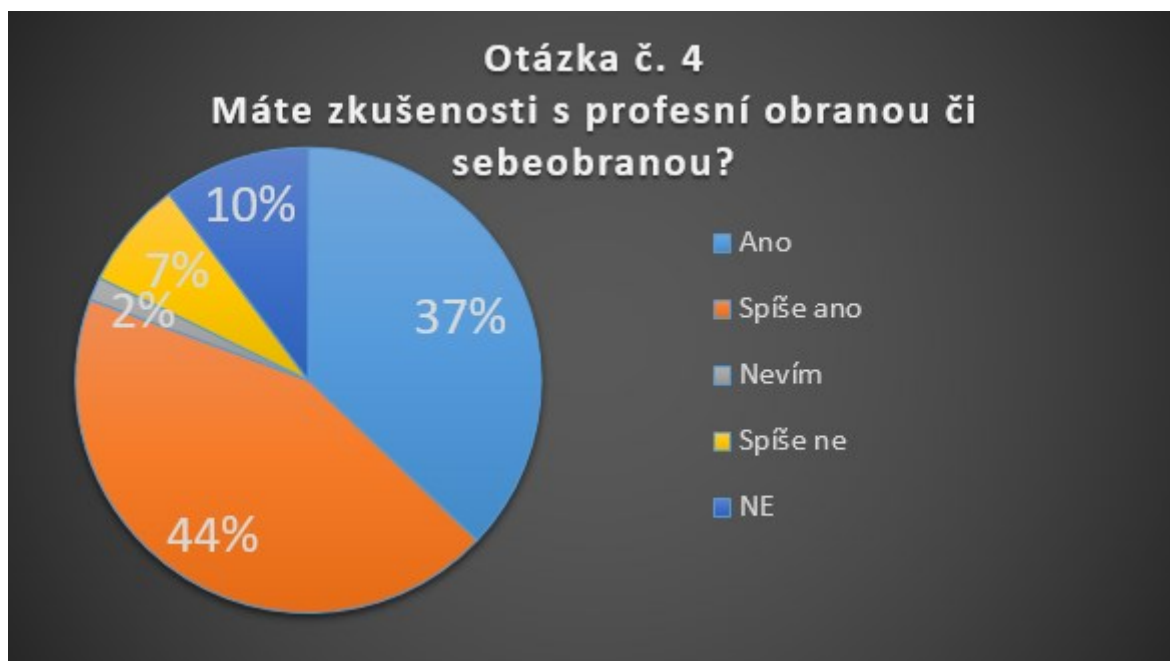
4.1.2.1 Otázky č. 4: Zkušenosti s profesní obranou či sebeobranou

Tato otázka byla položena pro ujištění, že se dotazovaní již skutečně s jednou z těchto forem obrany setkali. Je to velmi obecná otázka a nikde není specifikované, o jaké zkušenosti musí jít. Může zde tedy jít o zkušenosti, se kterými se dotazovaní setkali pouze při studiu, nebo klidně o ty, se kterými se potýkají každý den při výkonu své práce.

Zkušenosti respondentů byly následující:

Obr. 21: Výsledky dotazníku – zkušenosti s profesní obranou či sebeobranou [vlastní]

Obr. 22: Procentuální výsledky dotazníku – zkušenosti s profesní obranou či sebeobranou
[vlastní]

Zde se setkáváme s relativně uspokojivými výsledky. Zhruba pouhých dvacet procent respondentů se vyjádřilo k otázce záporně. Důvodem může být opět výběr skupin, kterým byl dotazník předložen, nebo chyba ve výkladu otázky. Myšleno je tím zejména to, že byly osloveny i kurzy věnující se bojovým sportům, ve kterých z definice bojového sportu nejde primárně o obranu.

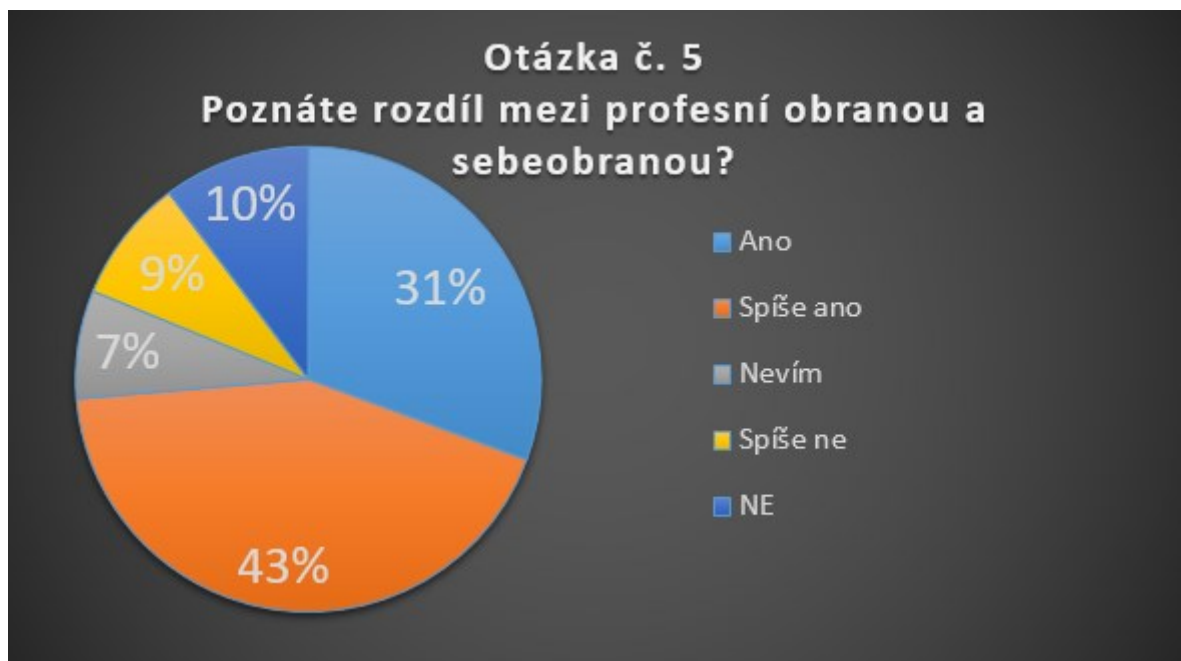
4.1.2.2 Otázka č. 5: Rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou

Dle mého názoru byla otázka rozdílů mezi profesní obranou a sebeobranou klíčová. Bohužel bylo možné odpovědět pouze uzavřenou formou, jež je pro dotazník charakteristická a nebylo možné se zeptat respondentů i jaké konkrétně rozdíly případně spatřují. Zde bychom se totiž dostali ke skutečnému chaosu, který ve výkladu profesní obrany a sebeobrany panuje. Nicméně se v práci nachází ještě podkapitola věnovaná interview, kde se k této skutečnosti ještě dostaneme a půjdeme hlouběji než v tomto dotazníku.

Pátá otázka byla zodpovídána následovně:

Obr. 23: Výsledky dotazníku – rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou [vlastní]

Obr. 24: Procentuální výsledky dotazníku – rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou [vlastní]

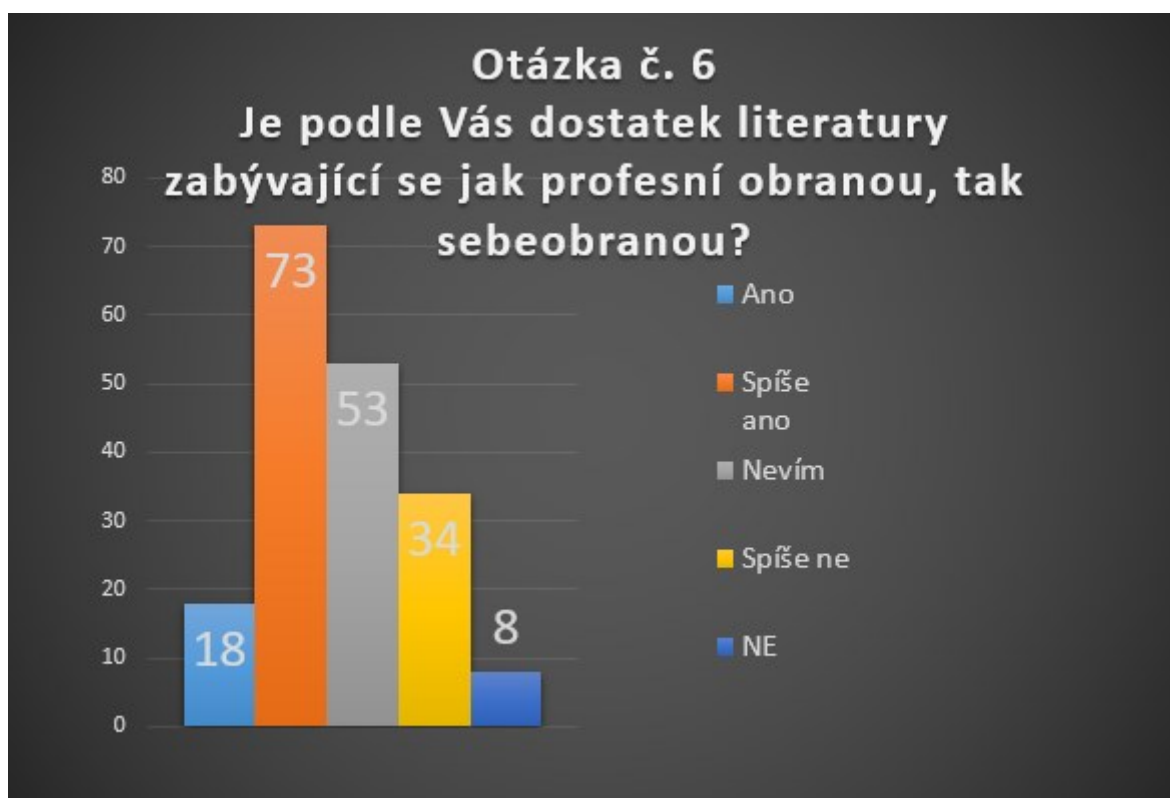
Zde byly odpovědi poměrně rozmanitější. Je těžké zde určit, kolik těchto rozdílů dotazovaní spatřují, či jestli jsou jejich tvrzení správná. Když se ovšem zaměříme na určitost odpovědí, můžeme si povšimnout, že téměř šedesát procent se k otázce vyjádřilo s nejasností své odpovědi. Předpokládám, že kdyby si byli skutečně vědomi všech rozdílností mezi profesní obranou a sebeobranou, určitě by volili spíše odpověď „ano“, či v opačném případě „ne“.

Z tohoto důvodu se tedy nebojím vyvodit názor, že je tato práce skutečně obohacující a zabývat se tématem komparace a systemizace profesní obrany a sebeobraně, má smysl.

4.1.2.3 Otázka č. 6: Množství literatury k profesní obraně a sebeobraně

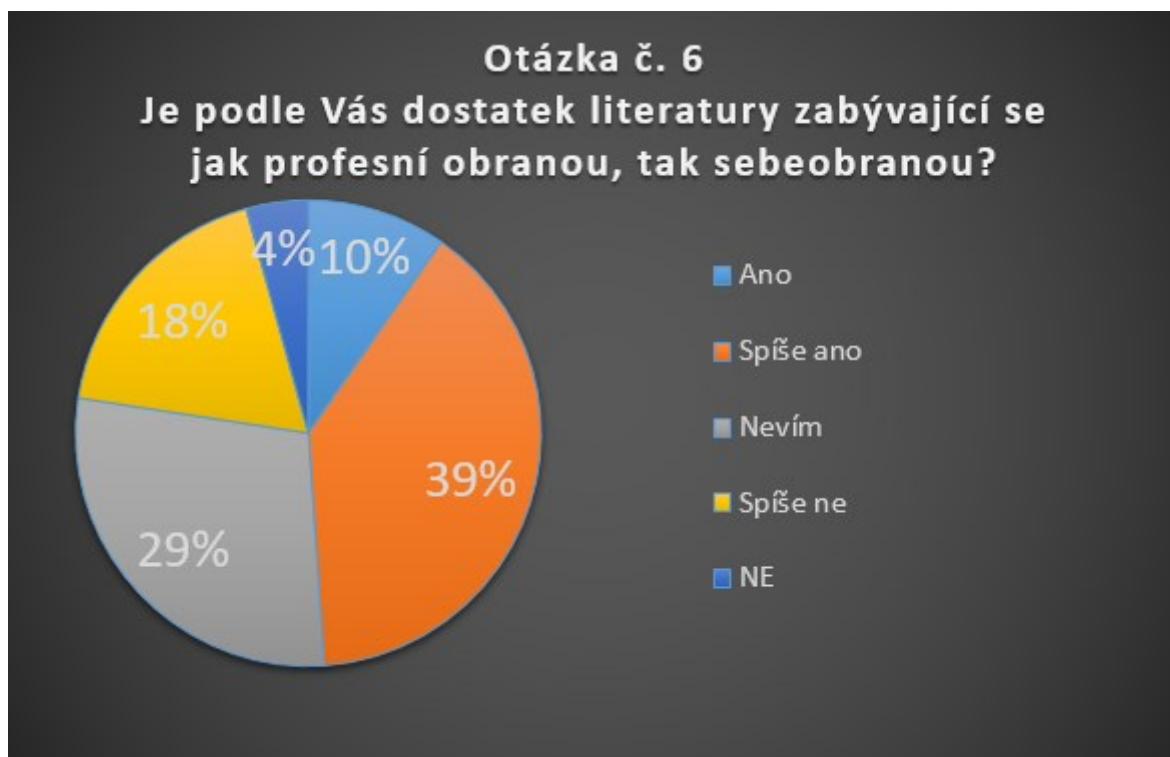
Z kapitoly věnující se sebeobraně již víme, že veškerá obrana nespočívá pouze ve fyzické převaze, ale také ve vědomostech a znalostech obranných situací. Tyto vědomosti je možné získat různými cestami, nicméně nejběžnější formou pro lidi zabývající se touto tematikou v rámci svého volného času, je literatura. Cílem této otázky je zjistit, zda je tato literatura lehce či těžce k sehnání.

K tomuto účelu posloužila následující otázka a vyšly z ní tyto výsledky:

Obr. 25: Výsledky dotazníku – množství literatury k profesní obraně a sebeobraně [vlastní]

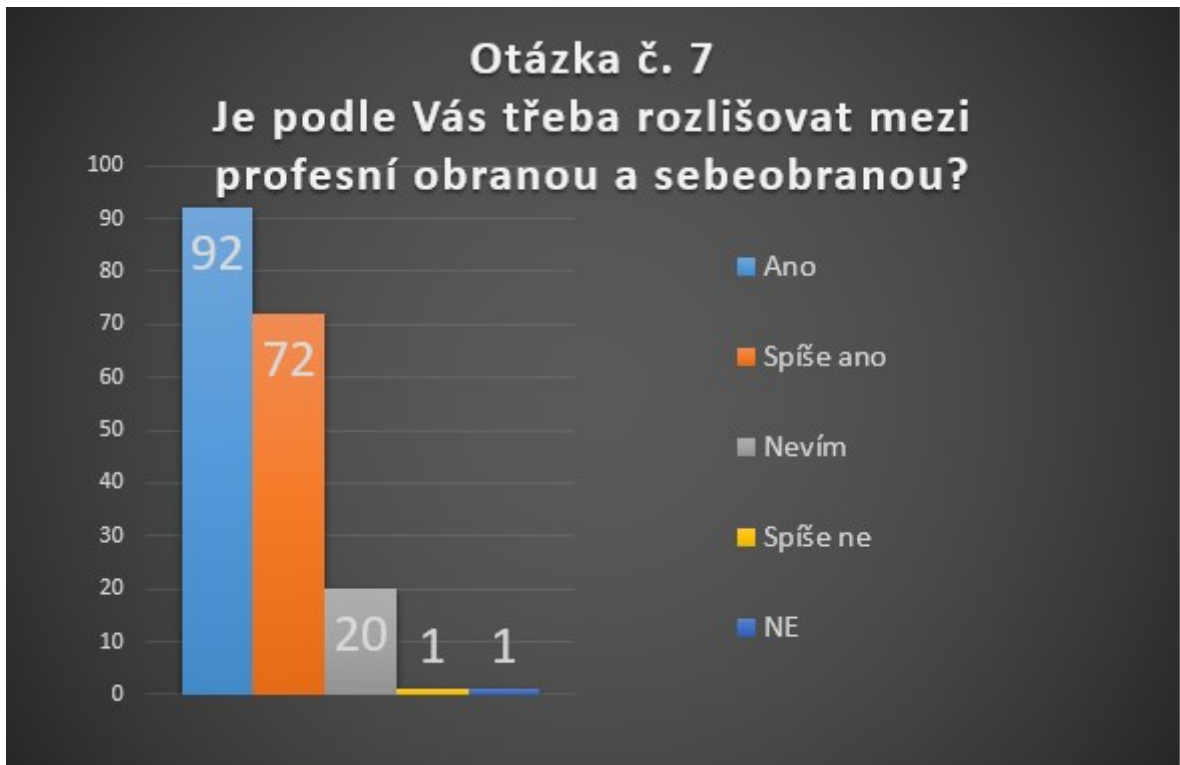
Obr. 26: Procentuální výsledky dotazníku – množství literatury k profesní obraně a sebeobraně [vlastní]

Pakliže jsem se u minulé otázky zmiňoval o neurčitosti, tak u šesté otázky je naprosto zjevná. Z vlastní zkušenosti při hledání materiálů pro tuto práci mohu potvrdit, že literatury je sice dostatek, nicméně její kvalita pokulhává. Z tohoto důvodu je možné, že otázky směřují spíše do neurčitějších odpovědí, neboť vzhledem k její kvalitě o ni není tolik zájem a lidé se spíš věnují praktickému vzdělávání v těchto oblastech. Ještě je třeba podotknout, že většinová literatura je věnována pouze sebeobraně. Profesní obraně jen okrajově a to především z pohledu psychologické obrany.

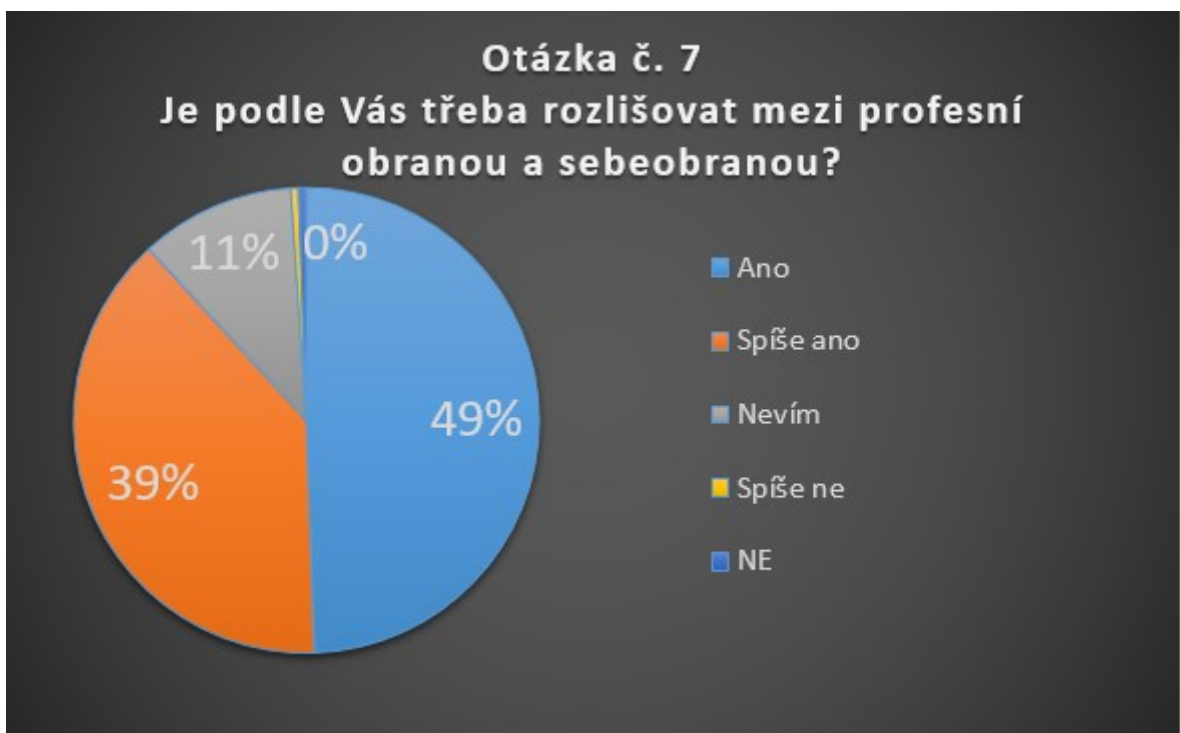
4.1.2.4 Otázka č. 7: Význam komparace profesní obrany a sebeobrany

Poslední otázka veřejného mínění byla zaměřena na význam této práce. Cílem bylo zjistit, zda je praktické rozpoznávat rozdíly mezi profesní obranou a sebeobranou. Otázka byla záměrně položena až na konec, neboť předešlé otázky měly navodit pocit, že tyto dva pojmy jsou skutečně odlišné. Bylo pak čistě na subjektivním pohledu dotazovaného, zda shledává tyto odlišnosti za tak významné, že je třeba se jimi zabývat či nikoliv.

O významnosti komparace rozhodla následující otázka:

Obr. 27: Výsledky dotazníku – význam komparace profesní obrany a sebeobranou [vlastní]

Obr. 28: Procentuální výsledky dotazníku – význam komparace profesní obrany a sebeobranou [vlastní]

Poslední otázka jasně ukazuje, že rozlišovat mezi profesní obranou a sebeobranou má smysl.

4.2 Interview

Aby měla analýza veřejného mínění skutečný smysl, je se třeba také oprostít pouze od kvantitativní stránky a zaměřit se na kvalitativní stránku. K tomuto účelu poslouží následující dvě interview, která se už úzce věnují tématu této práce.

Pro tato interview byly pečlivě vybrány dvě osoby, které mají s obranou profesní zkušenosti. Aby byl podchycen větší úhel pohledu, rozhodl jsem se pro tuto práci vybrat jednoho člena, působícího ve státním sektoru a druhého člena, působícího naopak v soukromém sektoru.

S těmito respondenty proběhl řízený rozhovor, přičemž oba souhlasili s jeho zpracováním a případným uveřejněním jejich jmen. Rozhovory jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

4.2.1 Interview 1: Profesní obrana ve státním sektoru

Jako první respondent byl zvolen zaměstnanec Police ČR. Ve výkonu je sice ještě relativně krátce, nicméně má již s obranou bohaté zkušenosti, neboť před nástupem k policii fungoval i na manažerské pozici jedné z bezpečnostních firem.

Cílem tohoto interview bylo zjistit, jak již bylo zmiňováno, jaký je jeho vztah k profesní obraně, sebeobraně, jaké názory zastává, zda si je vědom odlišností apod.. K těmto zjištěním jsem se pokusil dojít pomocí následujícího interview, rozděleného do tří částí.

4.2.1.1 Interview 1: Charakteristika respondenta

Mohl by ses nám na úvod trochu představit?

Jmenuji se David Holub a je mi 24 let. Studoval jsem v Brně na obchodní akademii a poté nastoupil jako zaměstnanec do soukromé bezpečnostní agentury. Asi rok zpět jsem však tuto práci ukončil a nastoupil k pořádkové službě Policie ČR.

Co mi můžeš říct o své aktuální práci?

Mým dlouhodobým cílem bylo dostat se k policii a tento záměr jsem také naplnil. Není to tak dlouho, co jsem dokončil roční základní odbornou přípravu, kterou podstupuje každý nový policista, jsem tedy na počátku své policejní kariéry. Proto hodnotit svoji práci by bylo v tuto chvíli neobjektivní a názor by více vycházel z mých představ a tvrzení jiných, než z mé vlastní zkušenosti a praxe.

Jak vypadá tvůj klasický služební den?

Služebních dnů jsem prozatím mnoho neprožil, nemůžu tedy říct, jak takový klasický den vypadá. Nicméně i z toho mála poznaného si myslím, že budou dny, které budou náročné méně, na druhou stranu budou dny, které si člověk „užije“, a to často i v přesčasových hodinách.

Baví tě tvoje práce a cítíš se při ní naplněn?

Aktuálně jsem toho názoru a pocitu, že mě moje práce baví a bavit bude, vždy jsem chtěl stát na straně „dobra“ a podílet se na záslužné práci, kterou může někdo pozitivně ocenit. Toto by práce u policie měla umožňovat, i když v dnešní době není nic tak jednoduchého a přímočarého, jak se může na první pohled zdát.

Nevadí ti určité riziko, když si „oblečeš uniformu“?

Uniforma má dvě strany. Na straně jedné uniforma policistovi dává jisté možnosti v souvislosti s výkonem jeho pravomoci a do jisté míry jej chrání, na straně druhé může působit jako terč. S tímto počítám a jsem si tohoto vědom. I přesto, že řada lidí policisty prostě a jednoduše nemá ráda, a považují je za neužitečné a nic nedělající, myslím si, že se každý může dostat do situace, kdy pomoc policie může potřebovat. Pak teprve třeba docení práci policie a rizika s ní spojená.

V čem spatřuješ pozitiva a negativa svojí práce?

Jako pozitivum vidím různorodost práce, informovanost o dění ve společnosti a práce s ní, možnost se učit novým věcem, jistotu potřebnosti policie, dále jistý finanční příjem, sociální postavení ve společnosti, možnost případného karierního postupu, a v neposlední řadě dávky adrenalinu, které zajistí přísun vzrušení.

Negativem práce je stres, riziko újmy vlastního zdraví, směnnost, neplacené svátky, víkendy, až 150 neplacených hodin přesčas ročně, nekvalitní a nepohodlná výstroj policistů.

I přesto vše jsem rád, že mohu uniformu nosit a doufám, že svou činností budu užitečný.

První část interview byla věnována charakteristice respondenta. Jedná se o mladého policistu Davida Holuba, který se v oboru pohybuje již delší dobu a je velmi ambiciózní do budoucna. Jeho vědomosti pramení ze zkušeností, které načerpal při svém zaměstnání ve společnosti zaměřené na soukromé bezpečnostní služby a také z ročního policejního výcviku. Z jeho vyjadřování k policii a výrazů při rozhovoru bylo vidět, že je velmi ambiciózní, nebojácny a nadšený pro relativně novou práci. Při své práci mimo pozitiv ovšem spatřuje i negativa. Jedná se především o určité riziko újmy, jež by mu mohla být při výkonu způsobena nezákonným nebo nezodpovědným chováním občanů.

4.2.1.2 Interview 1: Vztah respondenta k profesní obraně a sebeobraně

Co mi můžeš říct o své výuce obranných technik při svém policejním výcviku?

Výuka probíhala v rámci zhruba roční základní odborné přípravy, kdy společně s výukou obranných technik probíhala výuka použití donucovacích prostředků, včetně rozvoje fyzických schopností. Výuku zaštiťovali policejní instruktoři služební přípravy. Ověřením naučených dovedností byly průběžné zkoušky, stejně tak i celková závěrečná zkouška.

Zaměřovali jste se na profesní obranu i na sebeobranu?

Profesní obranu vnímám jako sebeobranu užitou v dané profesi. Předmětem výuky bylo naučení základních dovedností sebeobrany s odkazem na Zákon o Policii České republiky (z. č. 273/2008 Sb.) v souvislosti s užitím donucovacích prostředků.

Už jsi v praxi užil některou z těchto forem obran?

Ne, v praxi vše zatím vše vyřešit domluvou a sebeobrany nebylo třeba.

Má podle tebe smysl dělit fyzickou obranu na profesní obranu a sebeobranu?

To je otázkou definice pojmu profesní obrana a pojmu sebeobrana. Profesní obrana může být doplněna o možnost užití prostředků, které běžná fyzická osoba nemá k dispozici, případně jejich užití by bylo nezákonné, pak tedy můžeme rozlišovat civilní sebeobranu a profesní sebeobranu.

Setkal ses s literaturou, která by se věnovala konkrétně této tématice a správným způsobem od sebe tyto dva pojmy rozlišovala?

Literaturu tohoto obsahu jsem nestudoval.

Které z těchto obran bys dal přednost v reálné situaci a proč?

V souvislosti s mou profesí jsem vycvičen k použití konkrétních donucovacích prostředků, které jako policista mám k dispozici, je pro mě důležité jejich zákonné použití. Z pohledu služebního se tedy můžeme bavit o obraně profesní.

Z pohledu civilního bych k obraně své osoby využil svých dovedností a možností s ohledem na přiměřenost a účelnost obrany.

Druhá část interview byla mnohem zajímavější, než část první, poněvadž jsme se konečně zabývali konkrétními otázkami na téma této práce. U těchto otázek jsem na respondentovi pozoroval určitou nejistotu v jeho odpovědích. Kolikrát se stalo, že se sám respondent zamotal do svých odpovědí natolik, že si ve finále nebyl vůbec jistý tím, co řekl. To můžeme pozorovat i na samotném interview, zejména v části, kde definuje co je profesní obrana a sebeobrana. I přes veškerý výcvik a zkušenosti je patrné, že mu není úplně jasné, co přesně je profesní obrana a sebeobrana. Jeho výklad byl nepřesný, relativně mylný a bylo velmi těžké s ním nesugestivně komunikovat. Zde jsem spatřil opravdu vysoký význam mé práce a utvrdil jsem se v myšlence, že lidé jsou si rozdílů vědomi, ale nejsou schopni je přesně specifikovat a pojmy tak od sebe oddělit.

4.2.1.3 Interview 1: Vztah k bakalářské práci

Co si myslíš o tématu mé bakalářské práce?

Téma tvé bakalářské práce je zajímavé. S ohledem na moji práci se rád o této problematice dozvím více.

Myslíš si, že je v pořádku že toto téma někdo zpracovává?

Ano, s něčím takovým jsem se při svém výcviku ani praxi ještě nesetkal. Většina výcviků obran probíhala pouze praktickou formou a věřím, že trocha smysluplné teorie by nám v tomto případě neuškodila.

Spatřuješ v něčem osobní potřebu rozlišovat mezi profesní obranou a sebeobranou?

Nikdy jsem se tímto rozlišením nezabýval. Jsem připraven při svém výkonu využít technik, kterých mě naučili při policejním výcviku bez ohledu na to, do které z těchto forem spadají.

Souhlasíš s myšlenkou, že dnešní sebeobránné kurzy jsou často špatně koncipovány a z velké části zahrnují spíše techniku profesní obrany než sebeobrany?

Soukromý sebeobránný kurz jsem neabsolvoval, nemohu tedy hodnotit. Jednu dobu jsem pouze navštěvoval kurzy karate, kde obrana spočívala ve všemožných blocích a obranných pohybech, nicméně většinu z těchto technik neshledávám užitečnou do praktických obranných situací.

Na závěr našeho interview bych se tě zeptal, jestli máš ještě něco, co bys rád k tomuto tématu doplnil?

Závěrem bych dodal, že bych si přál, ať láska a mír zvítězí. Víím, že to není jednoduché, snad tomu napomůžu svou prací u bezpečnostního sboru. Jak se říká, na hrubý pytel, hrubá záplata.

Poslední část interview byl vztah respondenta k mojí závěrečné práci. Respondent už opět s úsměvem podotkl, že je tato tematika zajímavá a že by si finální verzi této práce rád přečetl a obohatil se novými myšlenky. Bohužel se respondent zaměřoval celkově na praktičnost technik, než na jejich vymezení a definice. Z tohoto důvodu mě již nenapadaly způsoby, jak rozhovor vést do větších rozměrů a vše bylo zakončeno jeho motivačními slovy.

4.2.2 Interview 2: Profesní obrana v soukromém sektoru

Stejně jako u prvního interview bylo cílem zjistit vztah a znalosti respondenta ve věcech profesní obrany a sebeobrany. Zde jsme se ovšem přesunuli do soukromého sektoru a snahou bylo vyzískat cenné informace od člena jedné ze soukromých bezpečnostních služeb působících na území Zlína. Přechodem do soukromého sektoru byly očekávány jiné názory, které by mohly být podmíněné pro pokračování této práce. Struktura tohoto interview byla obdobná jako ta předchozí a interview samotné bylo zpracováno rovněž obdobnou formou.

4.2.2.1 Interview 2: Charakteristika respondenta

Mohl by ses nám na úvod trochu představit?

Jmenuji se Lukáš Bortel a jsem momentálně studentem na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, obor Bezpečnostní technologie, systémy a management. Mezi moje volnočasové koníčky patří programování, grafika, design a také si rád brigádně vydělávám v průmyslu komerční bezpečnosti, kde hlídám různá fotbalová, hokejová a jiná utkání.

Jak bys popsal takový svůj klasický služební den?

Většinou když se jedná o nějaké utkání, tak vše začíná nějakým shromážděním na stadionu. Zde se postupně rozdělí jednotlivé hlídkovací skupiny a podepíší se nezbytné smlouvy. Poté se ještě rozdají komunikační prostředky a každý jde na své stanoviště. Pak už záleží, zda jsi kupříkladu u vstupu a provádíš osobní prohlídky, nebo vyloženě hlídáš dění na stadionu popřípadě přímo na hřišti.

Baví tě tato práce a máš k ní nějaký vztah?

Ano beru to i jako dobrý přivýdělek a i jako dobrou zkušenost, která lze uplatnit při mých studiích.

Nevadí ti riziko, které při práci podstupuješ?

Nejsem příliš konfliktní člověk, nicméně s rizikem zde počítám a svým způsobem mi tady nevadí. Když jde o zápas většího rozsahu a je zde velké riziko, tak vše přebírají těžkooděnci a my jsme zde spíše jako podpůrná složka, čili až takové riziko zde nehrozí.

Vnímáš při své práci nějaká pozitiva a negativa?

Pozitivem je určitě práce s lidmi, což mě hodně baví. Dalším pozitivním faktorem a zároveň takovou motivací je, že mi vadí, jak se kolikrát fanoušci nevhodně chovají, proto jsem rád, že takhle mám možnost s tím něco udělat a pomoci tak dobrému sportu.

Ve druhém interview zaměřeném již na profesní obranu je hlavním představitelem Lukáš Bortel. Tento mladík se zabývá vysokoškolským studiem zaměřeným na profesní obranu a ve svém volném čase si jí také přivydělává. Jeho práce ho baví a je při ní velmi motivován po stránce konání dobra. Rozhovor probíhal pěkně plynule a v pohodové náladě. Na respondentovi jsem viděl, že se o profesní obranu skutečně zajímá, baví ho ji jak studovat, tak praktikovat a nebojí se při ní ani rizika, které při práci reálně hrozí.

4.2.2.2 Interview 2: Vztah respondenta k profesní obraně a sebeobraně

Než jsi začal pracovat v tomto odvětví, musel jsi podstoupit nějaký povinný výcvik?

Jako výcvik mi dobře posloužily hodiny sebeobrany při mém vysokoškolském studiu. Dále bylo podmínkou před nástupem do práce absolvování odborného kurzu, který mi zaručil profesní kvalifikaci strážný. Ve volném čase jsem si také udělal zbrojní průkaz.

Byl tento kurz zaměřený čistě na profesní obranu, nebo zde byla probírána i sebeobrana?

Především se jednalo o techniku založenou na profesním charakteru, nicméně nebyla opomenuta ani sebeobrana. Nelze tedy říct, že byl kurz čistě z hlediska profesní obrany.

Dostal jsi se už do situace, kde by bylo třeba využít některé z těchto obran a případně které?

Určitě už byly situace, kdy došlo na fyzické násilí, nicméně naštěstí ve většině případů šlo vše vyřešit pouze domluvou. Tento způsob také preferuji a úspěšně se mi v něm daří. Má práce je většinou u vstupu na stadion, čili provádím osobní prohlídky. Když pachatel přinese nežádoucí předmět, například pyrotechniku, mým úkolem je ji zajistit a při tomto úkonu lidé většinou spolupracují a nedělají až tolik problémů.

Má tedy podle tebe smysl dělit obranu na profesní obranu a sebeobranu?

Určitě ano!

Když se ještě vrátíme ke tvé přípravě, setkal ses někdy s literaturou, která by vhodně tyto dvě pojmy komparovala a porovnávala?

To asi ne, většinou šlo o literaturu zaměřenou zvlášť na jeden typ obrany a nikdy ne obojí.

V případě že bys byl nucen použít jednu z těchto obran v reálné situaci, při volnočasové aktivitě, která z nich by to spíše byla?

Když nad tím tak přemýšlím, tak rád dotahuji věci do konce a asi bych zvolil spíš profesní přístup. Pachatele bych tedy nejlépe zajistil a předal státnímu orgánu.

Ve druhé části interview jsem pozoroval skutečné znalosti respondenta ve svém oboru. Zdá se, že má oproti prvnímu respondentovi přehled o tom, co je profesní obrana a co je sebe-obrana. Jako já rovněž spatřuje potřebu tyto dva pojmy komparovat a převést jejich rozdílnosti i do praxe, neboť žádná další literatura se tomuto nevěnuje a mohlo by to mít všeobecný pozitivní vliv.

4.2.2.3 Interview 2: Vztah k bakalářské práci

Co si myslíš k tématu mé bakalářské práce?

Často se dnes setkáváme s mylným pojetím těchto dvou druhů obrany. Laická veřejnost tyto rozdíly nezná a často i ve zpravodajství se setkáváme se špatnou interpretací. Proto by bylo určitě lepší, když už se o tom mluví, tak aby to laická veřejnost správně chápala. Čili tvá práce má podle mě určitě smysl.

Má i konkrétně pro tebe tato komparace určitý smysl?

Ano, když už se v tomto odvětví pohybuji, tak si myslím, že tyto základy je třeba znát.

Souhlasíš s myšlenkou, že dnešní doba nabízí spoustu obranných kurzů, kde se učí všemožné techniky, které jsou třeba pro konkrétní odvětví nepoužitelné a kurzy jsou celkově špatně koncipované?

Asi záleží na druhu kurzu, nicméně když se nad tím zamyslím, tak máš asi pravdu. Je běžné, že kupříkladu sebeobrané kurzy věnují veškerou pozornost pouze technikám a opomíjí i důležitou stránku komunikace, prevence apod..

Na závěr tohoto interview bych se tě ještě zeptal, jestli bys chtěl k tématu něco dodat?

Podle mě je důležité, aby si lidé uvědomili, že zdraví mají jen jedno a ne vždy se dá spoléhat jen na druhé. Proto by bylo dobré, kdyby se každý, alespoň o základy této tematiky zajímal a neponechával vše náhodě. Pro toto je důležité, aby mohl čerpat z kvalitních materiálů a věnovat se pouze věcem, které reálně využije.

Závěrečná část interview jen potvrdila smysl mojí práce. Respondent se velmi kladně vyjádřil k tématu této práce a jejímu vyššímu významu pro společnost. Interview již nebylo třeba dále rozebírat, neboť respondent odpovídal velmi věcně a přesně. Tímto bylo dosaženo všeho, co jsem potřeboval a na téma systemizace a komparace profesní obrany a sebeobran, byl udělán další nestranný pohled.

Čtvrtá kapitola byla celá věnována analýze veřejného mínění v oblasti tematiky této práce. Nabízelo se hned několik vhodných metod pro tuto analýzu, nicméně jako ideální byl zvolen dotazník a interview. Aby byly výsledky objektivnější, obě metody se zaměřovaly čistě na osoby, které mají s touto tematikou něco společného. V dotazníku zastupujícím kvantitativní veřejný průzkum, pak byly potvrzeny základní body, ze kterých tato práce původně měla vycházet. Následovala dvě interview, která dala tématu naopak kvantitativní nadhled. Ze všeho pak vzešly jasné myšlenky, na které je možné navázat poslední část, která se bude věnovat konkrétně již systemizaci a komparaci profesní obrany a sebeobran.

5 SYSTEMIZACE A KOMPARACE PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY

Nyní jsou známy již veškeré podklady, které bylo nutné vědět před sepsáním závěrečné kapitoly, jež nese samotný název celé práce. Veškerý předešlý obsah působí silně informativně a k celkové komparaci vlastně vůbec ještě nedošlo. K tomuto účelu je zde tato poslední kapitola, která shrne veškerou teorii a provedenou praktickou analýzu veřejného mínění, v jeden celek. Zde bude možné jasně pozorovat odlišnosti profesní obrany od sebeobran. Zvýrazněním těchto odlišností pak bude možné tyto dvě formy obrany systemizovat a následně využít kupříkladu jako podpůrný učební materiál.

Bezesporu je spousta možností, jak profesní obranu a sebeobranu komparovat. Shledáváme se s odlišnostmi v technice, taktice, cílech, vybavení, komunikace a dalších jiných. Kapitola se bude věnovat hlavním odlišnostem, které vychází z teoretických i praktických poznatků a bude vhodně systemizována do povaze odpovídajících skupin.

5.1 Komparace profesní obrany a sebeobran z hlediska cílů

Úplně jednoduchým a základním příkladem komparace, na kterém lze jasným způsobem dokázat odlišnost profesní obrany od sebeobran, je právě cíl obrany.

Již samotné definice obou typů obran hovoří za vše. Sebeobrana slouží k ochraně svých vlastních zájmů, těmito zájmy může být například život, zdraví, majetek, důstojnost, osobní pověst a další. Naproti tomu jde profesní obrana, která je specifická, že nechráníme zájmy své, ale zájmy někoho jiného. Vše samozřejmě za úplatu.

Cílem sebeobran je tedy ochrana svých zájmů, kterými jsou v našem případě především život a zdraví. Profesní obrana je naproti tomu v první řadě zaměřena na zájmy klienta. V České republice je těmito zájmy především majetek movitého i nemovitého charakteru. Zřídka se můžeme setkat i s ochranou života a zdraví a téměř vůbec s ochranou důstojnosti a osobní pověsti. Je normálním jevem, že se profesní obrana, změní v sebeobranu a již nechráníme zájmy klienta, ale zájmy své. V těchto případech ovšem stále platí pravidlo, klientovy zájmy na prvním místě.

Dále lze do cílů profesní obrany a sebeobran zahrnout také motivace k obraně. U sebeobran je tato motivace jasná. Sebe-obránce motivuje tzv. „pud sebezáchovy“, tedy motivace odvrátit hrozbu, ohrožující jeho „komfortní zónu“. U profesní obrany je definitivně motivací zisk. Je nepravděpodobné, že profesní obránce vystaví riziku své vlastní zájmy před

zájmy jiných, aniž by to pro něj nemělo nějakou vyšší hodnotu. Jedná se přece jen o podnikatelskou činnost, kde je hlavním cílem téměř vždy zisk. Z hlediska státních složek může jít také o tzv. vyšší cíle, kdy zisk předchází spíše motivace konat dobro pro společnost. V soukromém sektoru se s tímto jevem setkáváme málo, nicméně vyloučit jej také nelze.

5.2 Komparace profesní obrany a sebeobran z hlediska společenské korektnosti

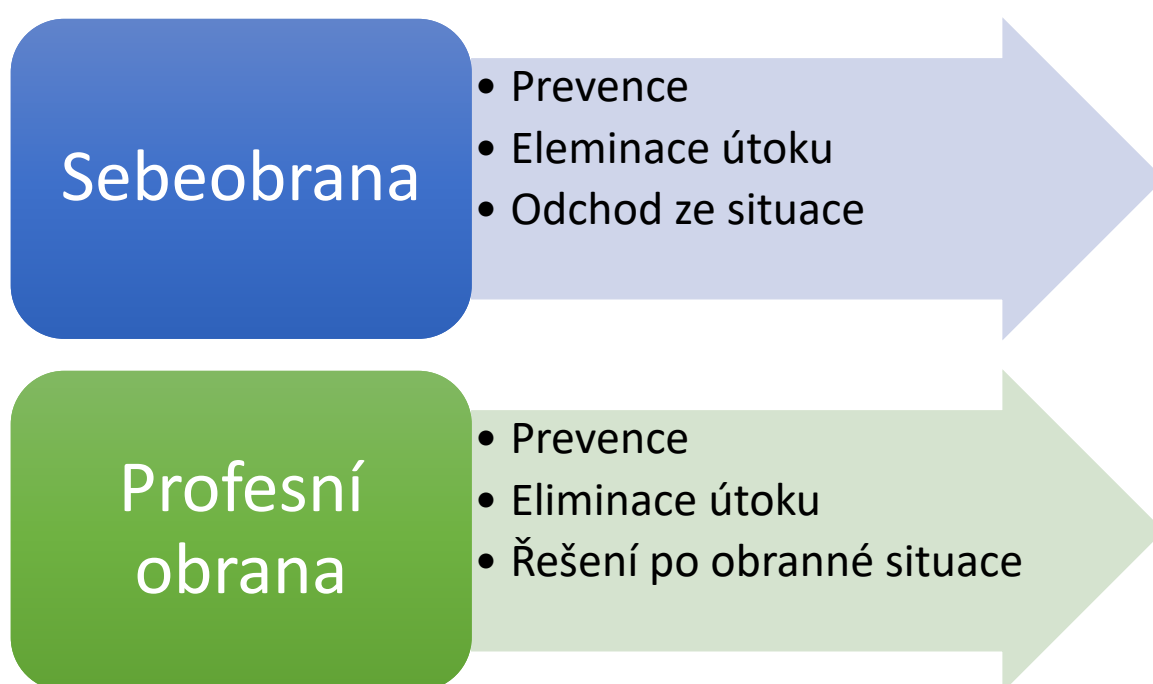
Ať už se nám to líbí nebo ne, v dnešní době jsme stále na očích. Samozřejmě je možné tuto skutečnost minimalizovat, nicméně ve většině případů, se při jakékoliv neobvyklé situaci, vystavujeme na obdiv okolnímu lidu. Jedná-li se o obranu, nikdy neunikneme obdivu všude, kde se nachází větší sorta lidí. Tato místa mohou být například diskotéky, kde je spousta nepřičetných lidí se kterými je střet možný, autobusová nádraží, kde často přebývají bezdomovci, kteří mohou být pod vlivem návykových látek a mohou být agresivní apod.. Na těchto místech může mít okolní dav jak pozitivní, tak negativní vliv.

I v této oblasti se pohledy na společenskou korektnost při profesní obraně a sebeobraně mohou lišit. Vždy záleží samozřejmě na situaci, nicméně z pohledu sebeobran se jedná téměř vždy o pomoc. Tato pomoc může přijít jak ze strany útočení, tak obrany. Nemusí jít v tomto případě vždy o fyzickou pomoc a spoluúčast na útoku či obraně, ale také kupříkladu o navádění, povzbuzování, motivování apod.. Rovněž v situacích, kdy sebeobrana skončí, může mít okolí rozhodující vliv na průběh následné situace. Není cílem zde vypisovat, jak se v těchto situacích účinně bránit, nicméně jde o tzv. „ovlivňování svědků“, jež se může považovat za část samotné sebeobran.

Tyto situace jsou ovšem velmi nepříznivé v oblasti profesní obrany. Jak v soukromé, tak státní sféře se setkáme s neochotou pozitivního zásahu do obrany kýmkoliv v okolí. Všichni zde předpokládají, že obrana je v rámci profese a proto by ji měl dotyčný schopný v pohodě zvládat sám a korektně v rámci právních předpisů. Lidé tak spíše v těchto situacích nepůsobí vůbec, případně působí negativně. Negativně ať už formou samotné fyzické podpory útoku, nebo ztížením podmínek, anebo přikreslením situace ve prospěch útočícího v případě objasnění proběhlé situace. Z tohoto důvodu často profesní obrana neprobíhá samostatně, ale ve vícečlenných (nejčastěji dvoučlenných) skupinách.

5.3 Komparace postupů v profesní obraně a sebeobraně

Odlišností v postupech si je bezesporu vědom nejspíš každý z nás. Zde se již v samotné literatuře setkáme s nespočtem univerzálních návodů, jak sebeobraně situace probíhají a jak je nejvhodněji řešit. Rovněž profesní obrana zejména ve státním sektoru oplývá velkým množstvím těchto univerzálních návodů. Cílem této podkapitoly je tyto situace zobecnit a porovnat jednotlivé průběhy obranných situací z hlediska profesní obrany a sebeobrany. Tuto komparaci lze přehledně ukázat na následujícím obrázku, který obecně charakterizuje průběh sebeobraně a profesně-obranně situace.

Obr. 29: Průběh obranných situací v profesní obraně a sebeobraně [vlastní]

5.3.1 Prevence

Otázka prevence je zahrnuta jak v sebeobraně, tak v profesní obraně, ovšem u každé z jiného úhlu. U sebeobrany hrají v oblasti prevence důležitou roli faktory, které již byly popsány ve druhé kapitole. Je zde kladen především vysoký důraz na vnímavost sebe-obránce, díky níž k obranné situaci nemusí ani dojít. Když potenciální oběť spatří neobvyklý jev, či podezřelé chování pochybně vypadajících jedinců ve svém okolí, téměř vždy může efektivně a preventivně reagovat odchodem ze situace a výběrem vhodnější trasy.

Tohle si člen profesní obrany nemůže dovolit. Jeho povinností je naopak situaci vnímat a v případě nouze včas a vhodně zasáhnout. Odchod ze situace a vyhnutí se tak konfliktu je

nepřípustný. Rovněž faktory ovlivňující obrannou situaci jsou v tomto ohledu jiné. Kupříkladu oblečení si ve většině případů nevolí sám profesní obránce, ale dodržuje oděvní kodex určený společností. Ten může působit velmi preventivně a pachatel se tak může zaleknout své nelegální činnosti ještě před jejím započatím.

Je zde mnohem více faktorů, které bychom tímto způsobem mohli pod prevenci zařadit. Z předešlých informací však nepovažuji za nutnost všechny tyto faktory vypisovat, neboť věřím, že většinu z nich dá dohromady každý a udělá si tak jasnou představu v komparaci profesní obrany a sebeobranu z hlediska prevence.

5.3.2 Eliminace útoku

Další fází obrany je eliminace útoku. Zde se postupy liší především v technice a taktice. Pro sebeobranu je typické menší množství obranných technik, zaměřených na univerzálnost a vysokou efektivitu. Cílem je zde ubránit své zájmy a dostat se do pozice, kdy je možné ze situace odejít bez dalšího rizika.

V rámci profesní obrany se naopak setkáváme se sofistikovanějšími technikami a mnohem větší škálou jejich provedení. Zde není nutné vyřešit situaci co nejefektivněji a nejrychleji, ale především nejbezpečněji pro daná aktiva a v rámci právních předpisů. Je zde tedy více postupů a technik věnující se především kontrolované manipulaci s pachatelem pro možnosti dalšího využití. Vzhledem ke všem okolnostem je zde požadavek na vysokou profesionálnost, aby jakékoliv řešení obstálo ve všech směrech, například u soudního řízení.

Konkrétní demonstraci technik specifických pro obě odvětví je pak věnována samostatná kapitola.

5.3.3 Řešení po-obranných situací

Prevence byla neúspěšná, došlo k eliminaci útoku, ale co teď? Nastává opět situace, která se v profesní obraně a sebeobraně významně liší.

Sebeobrana spočívá především v ochraně vlastních aktiv. Pakliže byla obrana úspěšná, je nutné zajistit, aby k dalšímu ohrožení již nedošlo. Toho lze docílit efektivním odchodem ze situace, popřípadě o něco náročnějšímu předání pachatele státním orgánům. Odchodem ze situace je myšlen útek. Útek je nejsnadnější forma řešení po obranné situaci a je možný téměř kdykoliv, pakliže nedošlo k vážnému zranění útočníka, popřípadě neutrpěl závažnou újmu některý z vedlejších aktiv. V opačném případě je nutné zavolat státní orgány, pachatele předat a situaci vhodně osvětlit.

V profesní obraně je opět útek nepřipustný. Vždy zde musí nastat řešení se státními orgány, pakliže těmi orgány nejsme my samotní. Toto řešení zahrnuje vícero postupů a technik např. zadržení, transport, stabilizace apod., než v sebeobraně. Vše musí být navíc striktně v rámci právních předpisů. Po-obranná situace je tedy pro profesní obránce o něco složitější fází, nicméně by měli být na tyto skutečnosti řádně připraveni a efektivně je řešit.

5.4 Komparace obranných technik profesní obrany a sebeobrany

Na světě existují soustavy bojových umění, bojových sportů a bojových systémů. Z tohoto důvodu existuje i spousta různých technik vhodných pro různé situace. Jak již bylo zmíněno, sebeobrana se zabývá pouze těmi technikami, které jsou jednoduché na provedení a zároveň natolik efektivní, aby bylo možné zachovat chráněné zájmy téměř nedotčené. Naopak profesní obrana disponuje o mnoho větším počtem technik se specifitějším zaměřením. Obecnou komparaci můžeme vyjádřit následující tabulkou:

Tab. 2: Přehled základních obranných technik [vlastní]

Přehled základních obranných technik	
Sebeobrana	Profesní obrana
<ul style="list-style-type: none"> ● Jednoduchost ● Efektivnost ● Spolehlivost 	<ul style="list-style-type: none"> ● Variabilita ● Složitější provedení ● Možnost následné manipulace
<ul style="list-style-type: none"> · Obranný postoj · Odstrčení útočníka · Vyproštění se z držení · Údery, kopy · Kryty 	<ul style="list-style-type: none"> · Páky · Škrčení · Transportní techniky · Svedení na zem · Zadržovací techniky

Cílem této kapitoly je vybrat pár základních technik každé z obran a názorně je zlehka popsat. Tímto bude docíleno přehledného zpracování pomocí obrázkové dokumentace a dosáhneme tak komparace profesní obrany a sebeobrany z trochu jiného úhlu než doposud.

5.4.1 Techniky typické pro sebeobranu

Pakliže se bavíme o jednoduchosti a možnosti provedení kýmkoliv, je nutné se zabývat pouze úzkou škálou dobře fungujících technik. Je při nich využito základních principů, uvedených v kapitole číslo dvě. Konkrétně se jedná o postoje, různé druhy odstrčení, zastavení útoků, údery, kopy a kupříkladu svedení na zem. Následný obsah se bude již konkrétně věnovat určitým skupinám těchto technik.

5.4.1.1 Obranný postoj

Každý z nás má přirozený instinkt vycítit určité nebezpečí. Pakliže je toto nebezpečí bezprostředně hrozící, je třeba k tomu zaujmout přiměřený postoj. Při sebeobraně je nutné, aby tento postoj nebyl příliš agresivní a bylo možné útok odvrátit ještě ve fázi hrozby například komunikací, ale zároveň musí být takový, aby reakce na fyzické napadení byla okamžitá. K tomu může posloužit následující postoj:

Obr. 30: Diskrétní sebeobranný postoj [vlastní]

Je to poměrně uvolněný a neagresivní postoj, který v případě nouze umožňuje rychlou reakci na přichozí nebezpečí. Postoj by měl být stabilní, proto je přední noha lehce nakročená vpřed a šířka postoje na úrovni ramen. Ruce jsou pokrčeny v loktech a v pozici aby byly schopné rychlé reakce například na úder.

5.4.1.2 Odstrčení útočníka

Jednou z forem obrany, která nám může zajistit čas potřebný k útěku ze situace je právě jednoduché odstrčení útočníka. Je to technika, kterou umí a dokáže téměř každý. Jediným požadavkem pro úspěšné odstrčení je tlak celým tělem a nikoliv jen rukama. Je třeba se položit do odstrčení celým tělem a protivníka skutečně vyvést z rovnováhy. Odstrčení pak může vypadat takto:

Obr. 31: Odstrčení protivníka v rámci sebeobrany [vlastní]

Opět by mělo být naše postavení stabilní s přípustností většího náskoku pro snazší zapojení celého těla do odstrčení. Také je možné lehce schovat hlavu mezi ramena, čímž se ochráníme před případným úderem.

5.4.1.3 Údery

Z druhé kapitoly již víme, že útočit by se mělo především do oblasti hlavy, zakončení hrudního koše a genitálií. Na tato místa je možná zaútočit různými způsoby převzatými z bojových sportů, bojových umění a bojových systémů. Údery na klíčová místa by pak mohly vypadat následovně:

Obr. 32: Úder na hlavu [vlastní]

Obr. 33: Úder na spodní část hrudního koše [vlastní]

Obr. 34: Úder na genitálie [vlastní]

5.4.1.4 Kopy

Výborným prostředkem jak si udržet vzdálenost od protivníka, popřípadě jak zastavit jeho pohyb s úderem jsou právě kopy. Kopy mohou být různého druhu, nicméně v případě sebeobrany se jedná o kopy především zastavovacího charakteru. To znamená, že jejich cílem není způsobit útočnickovi bolest za pomoci síly, ale zastavit jeho pohyb a vyvést ho z rovnováhy. Tyto kopy jsou mířeny především do části stehna a v případě zdatnějších obránců do oblasti břicha popřípadě genitálií. Ukázku takového kopu můžeme vidět na následujícím snímku:

Obr. 35: Obrana kopem [vlastní]

5.4.1.5 Kryty

Pravidlem každé šarvátky je, že téměř není možné jen rozdávat, ale je nutné také přijímat. Umění pak přijmout úder nebo kop nespočívá úplně ve výdrži obránce, ale spíše v technice, kterou k příjmu využije. Základní postoj umožňující krytí vypadá přibližně následovně:

Obr. 36: Obranný postoj
[vlastní]

Ruce jsou v úrovni hlavy a chrání ji před úderem. Lokty směřují ke středu těla, aby se minimalizovalo riziko úderu do hrudníku. Pěsti mohou být sevřeny a připraveny k útoku, nebo otevřeny aby kryly větší plochu a byly schopny úchytu útočníka. Závaží obránce jsou lehce nahrbena pro lepší stabilitu. Hlava je lehce nakloněna a směřuje mezi ramena. Postoj je široký, se silnější nohou předkročenou a lehkým pokrčením v kolenou.

Krytí samotné pak mohou být doprovázeny dalšími technikami, jako je například stržení protivníka na zem. To můžeme vidět na následujících snímcích:

Obr. 37: Krytí se strhnutím útočníka na zem [vlastní]

Dalších technik je skutečně nepřehledné množství. Pro účely této práce však není třeba se jim nadále věnovat a pro splnění účelu komparace a systemizace se podíváme spíše na techniky využívané v profesní obraně.

5.4.2 Techniky typické pro profesní obranu

Profesní obrana obsahuje větší množství technik. To dokazuje už jen fakt, že techniky použitelné v sebeobraně jsou hojně využívány i v profesní obraně. Profesní obrana tyto techniky však ještě rozšiřuje, doplňuje a užívá je striktně v rámci pravidel daných především zákonem. Na některé z těchto technik se zaměříme v následujícím obsahu.

5.4.2.1 Páky

Aby bylo dosaženo vhodného zadržení, tak vznikly techniky označovány jako páky. Jedná se o techniky, kdy je na jednu nebo více končetin vyvíjen neustálý tlak a bolest, která jej má odradit od dalších nežádáných úkonů. Pomocí pák je pak mnohem snazší s útočníkem manipulovat a provádět jeho transport, zadržení apod.. Jedna z těchto pák je například páka na zápěstí, která může mít tyto podoby:

Obr. 38: Páka na zápěstí [vlastní]

Obě páky fungují na principu vyvíjení bolestivého tlaku na ohyb v zápěstí. Tato bolest pak má za následek částečné poddání se pachatele obránci. Obránce tak může s pachatelem jednoduše manipulovat.

5.4.2.2 Transportní techniky

Využijeme již zmíněných pák a pomocí nich se podíváme na sofistikovanější techniky, které lze využít ke chráněnému způsobu transportu osob. Může jít jak o transport například ven z objektu, tak o transport například pachatele k policejnímu autu. Samotná technika pak může vypadat následovně:

Obr. 39: Transportní technika 1 [vlastní]

V tomto případě má pachatel skroucenou ruku za zády, hlavu vytočenou mimo směr chůze, což dohromady způsobuje velmi efektivní kombinaci a snadnou manipulaci.

Obr. 40: Transportní technika 2

[vlastní]

Tady se jedná o obdobnou techniku, jen s lehce odlišným provedením a směrem pohybu pachatele. Obránce vede pachatele pozpátku, což způsobuje naprostou dezorientaci pachatele a transport je tak velmi snadný.

5.4.2.3 Svedení pachatele na zem

I v profesní obraně se najdou případy, kdy je třeba dostat pachatele na zem. Zde se však již nejedná o získání času a možnosti pro útěk, nýbrž o snazší zadržení pachatele a následné přivolání pomoci. K této technice se může využít různých technik například z bojového umění Judo. Na následujících snímcích je jedna z těchto technik demonstrována:

Obr. 41: Svedení pachatele na zem, první fáze [vlastní]

V první fázi jde především o vykrytí úderu protivníka a následnému šoku pachatele vlastním úderem, nejlépe do kritických míst.

Obr. 42: Svedení pachatele na zem, druhá fáze [vlastní]

Ve druhé fázi je třeba chytit vykrytou ruku, obejmout pachatele a ukročit za něj. Tahem držené ruky dolů a tlakem za záda útočnicka dojde k naprostému vyvedení z rovnováhy pachatele.

Obr. 43: Svedení pachatele na zem, třetí fáze [vlastní]

Potí už je jen třeba lehkého tlaku a podražení nohou útočnicka. Jakmile je útočnick na zemi, ruka zůstává stále v našem držení a je možné s ní dále manipulovat.

5.4.2.4 Zadržení

Pakliže se předchozí techniky podařily a pachatel je v naší moci, je třeba jej vhodně zadržet, aby jej bylo možné předat státním orgánům. Opět je zde velké množství jak tohoto docílit a to i bez donucovacích prostředků nebo zadržovacích prostředků. Zadržení může vypadat následovně:

Obr. 44: Zadržení pachatele na boku [vlastní]

Na obrázku je vyobrazena základní technika, znehybňující pachatele. Můžeme si povšimnout páky nasazené za zády protivníka, která zaručuje útočnickou spolupráci. Koleno je přitisknuté k hlavě, opět aby pachatel neměl žádnou možnost obrany. V této technice je možná další manipulace a kupříkladu přesun útočníka do pozice, kde je možné vyčkávat delší dobu a relativně v pohodě zavolat například policii. Tato pozice vypadá následovně:

*Obr. 45: Zadržení pachatele na bříše
[vlastní]*

Poslední kapitola této práce již zsumírovala veškeré předešlé poznatky a vytvořila praktický výsledek využitelný v praxi jako například studijní materiál. Téma bylo probíráno ze všech možných úhlů a ve finále se dopracovalo k podstatným bodům, které přehledně a jasně odlišují profesní obranu od sebeobrany. Touto komparací zároveň došlo i k systemizaci, kdy již nikdo po dočtení této práce nemůže o odlišnosti těchto dvou pojmů pochybovat a měl by je umět vhodně zařadit do funkčního systému. Vše tak umožní naplnit úvodní myšlenky této práce.

Jako shrnutí a zakončení této kapitoly, uvádím následující přehled ve formě tabulky, který shrnuje podstatné aspekty komparace, které byly výše probírány.

Tab. 3: Obecný přehled komparace profesní obrany a sebeobrany [vlastní]

Obecný přehled komparace profesní obrany a sebeobrany		
	Sebeobrana	Profesní obrana
Cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana vlastních zájmů · Život, zdraví, majetek, pověst, důstojnost apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana zájmů zákazníka · Majetek, život, zdraví, důstojnost, pověst apod.
Motivace	<ul style="list-style-type: none"> • Pud sebezáchovy · Zachování nedotknutelnosti vlastních aktiv 	<ul style="list-style-type: none"> • Zisk, vyšší cíle · Finanční zisk, motivace konat dobro apod.
Společenská korektnost	<ul style="list-style-type: none"> • Pozitivní i negativní zapojení davu do konfliktu · Fyzická pomoc, povzbuzování, motivování apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neochota zásahů, spíše negativní faktor · Natačení na mobilní zařízení, přikreslování skutečnosti apod.
Průběh obranné situace	<ul style="list-style-type: none"> • Prevence · Minimalizace negativních faktorů pro vznik sebeobrané situace • Eliminace útoku · Zaměření na zisk prostoru pro útek • Odchod ze situace · Útěk, přivolání pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> • Prevence · Pracovní oděv, komunikace, demonstrace síly apod. • Eliminace útoku · Znemožnění dalších útoků • Řešení po-obranné situace · Zajištění a případné předání státním orgánům
Technika	<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduchost, spolehlivost, efektivnost · Postoj, kryty, kopy, údery apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • Variabilita, složitější provedení, možnost manipulace · Páky, transportní techniky, techniky zadržení apod.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla věnována tématu systemizace a komparace profesní obrany a sebeobran. Toto téma vycházelo z myšlenky, že je obecně špatně zpracováno a široká veřejnost má o těchto druzích obrany špatné podvědomí. Cílem bylo tedy seznámení, se základy těchto druhů obrany a vhodným způsobem je od sebe odlišit a systemizovat. Způsoby a pohledy na tuto komparaci a systemizaci byly mnohé. Snahou bylo do této práce zakomponovat většinu z nich a udělat tak přehledný učební materiál nejen pro laickou veřejnost, ale také pro lidi zabývajícími se touto tematikou profesně. Kapitoly tak byly logicky seřazeny a věnovaly se jak teoretickým základům, tak praktickému odlišování obran.

V kapitole první došlo k teoretickému vymezení tématu, kde bylo třeba specifikovat určité pojmy, s nimiž práce následovně nakládala a také právní prostředí, v němž se obrana odehrává. Byly vyzdvihnuty základní aspekty, jež jsou s touto problematikou úzce spojeny a které není možné opomíjet.

Následovala kapitola věnující se již pouze jedné z obran a tou byla sebeobrana. Pro lepší pochopení principů sebeobran byl uveden stručný historický vývoj, který shrnul základní pilíře, na nichž sebeobrana jako taková stojí i dnes. Následně byla rozebrána takzvaná moderní sebeobrana, která již nestaví pouze na fyzických attributech, ale zabývá se sebeobranou přístupnou jakémukoliv typu člověka. Tímto zpracováním byl vytvořen dobrý teoretický podklad, na který se dalo navázat samotnou komparací v praktické části této práce.

Třetí kapitola byla zaměřena na profesní obranu, tedy obranu uskutečňovanou státními složkami nebo soukromými bezpečnostními službami. Tato forma obrany se od sebeobran velmi liší, a proto ji bylo též nutné vhodně specifikovat, pro možnost následující komparace a systemizace. O profesní obraně bylo tedy stručně pojednáno a kapitola zahrnuje vše, co bylo pro teoretickou část třeba.

Poté se již práce přesunula do praktické části, kde bylo třeba ověřit myšlenky, z nichž práce vychází. K tomuto účelu posloužila analýza veřejného mínění. Pro tuto analýzu byli vybíráni především respondenti zabývající se jakkoliv problematikou obrany. Kvantitativní složka průzkumu byla tvořena dotazníkem a kvalitativní interview. Z obou forem vynikly určité myšlenky, které potvrdily úvodní hypotézu této práce a doplnily ji.

Poslední kapitola sloužila jako souhrn veškerého předešlého obsahu v jeden celek. Byly zde vyzdvihnuty nejdůležitější odlišnosti profesní obrany a sebeobran. Použita byla spousta názorného materiálu, která vše ještě zpřehlednila, a tímto bylo téma této práce naplněno.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [2] Shifuyanleimng3. In: Pinterest: Celosvětový katalog nápadů [online]. [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/sailorx2/weapons-and-martial-arts/>
- [3] Ruští boxeři ozdobili Velkou cenu Ostravy. In: Ronnie: kulturistika a silové sporty [online]. 2001 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://powerlifting.ronnie.cz/c-6082-rusti-boxeri-ozdobili-velkou-cenu-ostravy.html>
- [4] Kurz sebeobrany je ještě volný v Plzni, Hradci, Ostravě a Olomouci. In: Idnes [online]. Praha, 2011 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://ona.idnes.cz/kurz-sebeobrany-je-jeste-volny-v-plzni-hradci-ostrave-a-olomouci-pxh-/modni-trendy.aspx?c=A111018_152259_styl_jup
- [5] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-475-3.
- [6] Mýty v oblasti profesní obrany a sebeobrany [online]. Zlín, 2011 [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/38052525-Myty-v-oblasti-profesni-obrany-a-sebeobrany-olivier-lautier.html>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky.
- [7] BRABEC, František. Hlídací služby. Praha: Eurounion, 1995. ISBN 80-85858-12-6.
- [8] LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky [online]. [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
- [9] Zákon č. 89/2012 Sb.: Zákon občanský zákoník. Zákony pro lidi [online]. AION CS, s.r.o, 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [10] Trestní předpisy: redakční uzávěrka .. Ostrava: Sagit, 2010-. ÚZ. ISBN 978-80-7208-932-1.
- [11] KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-309-6.

- [12] Historie a použití sebeobranu [online]. Praha, 2011 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/100603>. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Ladislav Kašpar.
- [13] Maslowova pyramida potřeb. In: Filozofie úspěchu [online]. 2011 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: http://www.filozofie-uspechu.cz/jak-motivovat-zamestnance/maslowova_pyramida/
- [14] RÝČ, Bedřich a Veronika PETRŮ. Sebeobrana na ulici. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 200 s. ISBN 978-80-247-2440-9.
- [15] PERNECKÁ, Soňa a Peter SOLNIČKA. Inteligentní sebeobrana pro každého. Bratislava: CAD Press, c2014, 208 s. Budo. ISBN 978-80-88969-58-7.
- [16] MALÁNÍK, Zdeněk. Hlavní vlivy působící na řešení a výsledek situace profesní obrany. In: Bezpečnostní technologie, systémy a management 2011: Mezinárodní bezpečnostní konference. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2011, s. 6. ISBN 978-80-7454-111-7.
- [17] Policie České republiky [online]. 2017 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/default.aspx>
- [18] Zákon č. 219/1999 Sb.: Zákon o ozbrojených silách České republiky. Zákony pro lidi [online]. Zlín: AION CS, s.r.o, 2017 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>
- [19] Znak armády České republiky. In: Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. 2008 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Logo_of_the_Czech_Armed_Forces.svg
- [20] Bezpečnostní Informační Služba: zpravodajská služba České republiky [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://www.bis.cz>
- [21] Úvod do problematiky obecní (městské) policie: Zřizování obecní policie a její řízení. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>
- [22] Konec roku povolá do služby více strážnic a strážníků. In: Hradec Králové: oficiální stránky statutárního města [online]. Hradec Králové: Magistrát města Hradec Králové, 2013 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <http://www.hrdeckralove.org/noviny-a-novinky/konec-roku-povola-do-sluzby-vice-straznic-a-strazniku>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- aj. A jiné
- apod. A podobně
- atp. A tak podobně
- SBS Soukromé bezpečnostní služby
- tzv. Takzvaný

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBR. 1: BOJOVÉ UMĚNÍ KUNG FU	13
OBR. 2: BOJOVÝ SPORT BOX	13
OBR. 3: BOJOVÝ SYSTÉM	14
OBR. 4: ROZDÍLY MEZI KRAJNÍ NOUZÍ A NUTNOU OBRANOU	18
OBR. 5: MASLOWOVA PYRAMIDA POTŘEB	22
OBR. 6: PŘEHLED FAKTORŮ OVLIVŇUJÍCÍCH ŘEŠENÍ OBRANNÉ SITUACE	25
OBR. 7: EFEKTIVNÍ BODY NA LIDSKÉM TĚLE PRO VEDENÍ OBRANY	28
OBR. 8: ZNAK POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	31
OBR. 9: ZNAK ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	31
OBR. 10: ZNAK BEZPEČNOSTNÍCH INFORMAČNÍCH SLUŽEB	32
OBR. 11: ZNAK OBECNÍ POLICIE	33
OBR. 12: KLADY A ZÁPORY STÁTNÍ OBRANY	33
OBR. 13: KLADY A ZÁPORY KOMERČNÍ OBRANY	36
OBR. 14: GRAF PROCENTUÁLNÍHO ZASTOUPENÍ SKUPIN INSTITUCÍ V ZODPOVĚZENÝCH DOTAZNÍCÍCH	39
OBR. 15: VÝSLEDKY DOTAZNÍKU- VĚKOVÁ KATEGORIE	41
OBR. 16: PROCENTUÁLNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – VĚKOVÁ KATEGORIE	41
OBR. 17: VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – POHLAVÍ RESPONDENTŮ	42
OBR. 18: PROCENTUÁLNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – POHLAVÍ RESPONDENTŮ	43
OBR. 20: PROCENTUÁLNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ	44
OBR. 21: VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – ZKUŠENOSTI S PROFESNÍ OBRANOU ČI SEBEOBRANOU	45
OBR. 22: PROCENTUÁLNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – ZKUŠENOSTI S PROFESNÍ OBRANOU ČI SEBEOBRANOU	46
OBR. 23: VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – ROZDÍL MEZI PROFESNÍ OBRANOU A SEBEOBRANOU	47
OBR. 24: PROCENTUÁLNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – ROZDÍL MEZI PROFESNÍ OBRANOU A SEBEOBRANOU	47
OBR. 25: VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – MNOŽSTVÍ LITERATURY K PROFESNÍ OBRANĚ A SEBEOBRANĚ	48
OBR. 26: PROCENTUÁLNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – MNOŽSTVÍ LITERATURY K PROFESNÍ OBRANĚ A SEBEOBRANĚ	49
OBR. 27: VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – VÝZNAM KOMPARACE PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	50
OBR. 28: PROCENTUÁLNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU – VÝZNAM KOMPARACE PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	50
OBR. 29: PRŮBĚH OBRANNÝCH SITUACÍ V PROFESNÍ OBRANĚ A SEBEOBRANĚ	62
OBR. 30: DISKRÉTNÍ SEBEOBRANNÝ POSTOJ	65
OBR. 31: ODSTRČENÍ PROTIVNÍKA V RÁMCI SEBEOBRANY	66
OBR. 32: ÚDER NA HLAVU	67

OBR. 33: ÚDER NA SPODNÍ ČÁST HRUDNÍHO KOŠE.....	67
OBR. 34: ÚDER NA GENITÁLIE	67
OBR. 35: OBRANA KOPEM.....	68
OBR. 36: OBRANNÝ POSTOJ.....	69
OBR. 37: KRYT SE STRHNUTÍM ÚTOČNÍKA NA ZEM.....	69
OBR. 38: PÁKA NA ZÁPĚSTÍ.....	70
OBR. 39: TRANSPORTNÍ TECHNIKA 1.....	71
OBR. 40: TRANSPORTNÍ TECHNIKA 2.....	72
OBR. 41: SVEDENÍ PACHATELE NA ZEM, PRVNÍ FÁZE	73
OBR. 42: SVEDENÍ PACHATELE NA ZEM, DRUHÁ FÁZE	73
OBR. 43: SVEDENÍ PACHATELE NA ZEM, TŘETÍ FÁZE	74
OBR. 44: ZADRŽENÍ PACHATELE NA BOKU	75
OBR. 45: ZADRŽENÍ PACHATELE NA BŘIŠE	75

SEZNAM TABULEK

TAB. 1: POČETNÍ STAVY POLICIE A SBS V OKOLNÍCH STÁTECH EVROPY	34
TAB. 2: PŘEHLED ZÁKLADNÍCH OBRANNÝCH TECHNIK	64
TAB. 3: OBECNÝ PŘEHLED KOMPARACE PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	76